

Πανεπιστήμιο Πατρών
Σχολή Οικονομικών Επιστημών & Διοίκησης Επιχειρήσεων
Τμήμα Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«ΨΗΦΙΑΚΗ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ»

Διπλωματική Εργασία

**«Πληροφοριακά Συστήματα στο χώρο της
Ελληνικής Δικαιοσύνης»**

Πετρούτσου Τρισεύγενη

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής: Παπαδόπουλος Δημήτριος	
Α΄ Συν-Επιβλέπων: Αντωνοπούλου Ήρα	Β΄ Συν-Επιβλέπων: Χαλκιάπουλος Κωνσταντίνος

Πάτρα, Μάιος 2022

Πληροφοριακά Συστήματα στο χώρο της Ελληνικής Δικαιοσύνης

ΑΦΙΕΡΩΣΗ

Αφιερώνεται
Στα παιδιά μου,
τις αχτίδες της ζωής μου,
Γεώργιο, Σοφία και Δήμητρα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ως πληροφοριακά συστήματα ή Information Systems ορίζονται οι διαδικασίες οι οποίες συνδυάζουν τη δράση του ανθρώπινου δυναμικού και των αυτόματων υπολογιστικών μονάδων, με σκοπό να συλλεχθούν, να εγγραφούν, να επεξεργαστούν, να αποθηκευτούν, να ανακτηθούν και να αναλυθούν διάφορες πληροφορίες με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο. Η συνθήκη της Λισαβόνας προώθησε την αναδιοργάνωση του ευρωπαϊκού δημόσιου τομέα με την αναμόρφωση των παρεχόμενων προς τον πολίτη υπηρεσιών. Στο πλαίσιο αυτό αναδείχθηκε η ανάγκη για την αξιοποίηση των ανωτέρω πληροφοριακών συστημάτων και στην ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Η καινοτομία αυτή δεν μπορούσε να μην περιλαμβάνει και το δικαιοδοτικό σύστημα της χώρας, στο οποίο εισήχθησαν τα πληροφοριακά συστήματα. Με την πρόοδο αυτή αναμορφώθηκε το επιχειρησιακό περιβάλλον εντός του οποίου εργάζεται η ελληνική διοικητική, ποινική και αστική δικαιοσύνη, διευκολύνοντας τους λειτουργούς της στην εξεύρεση, ανάλυση και μελέτη των δικαστικών υποθέσεων και αυξάνοντας την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα των δικαστηρίων της χώρας και τη διασύνδεσή τους με άλλους οργανισμούς. Λαμβάνοντας υπόψη τα προρρηθέντα, σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η μελέτη των Πληροφοριακών Συστημάτων στο χώρο της δικαιοσύνης από την πλευρά των δικαστικών υπαλλήλων, ως χρήστες. Για να επιτευχθεί ο σκοπός της εργασίας πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα, όπου το δείγμα της αποτέλεσαν 137 δικαστικοί υπάλληλοι. Για τη συλλογή του δείγματος επιστρατεύτηκε η χρήση βολικής δειγματοληψίας ή δειγματοληψία ευκολίας και τα δεδομένα συλλέχθηκαν με ερωτηματολόγιο, το οποίο αποτελείται από 27 ερωτήσεις κλειστού τύπου, οι οποίες χωρίζονται σε 3 ενότητες. Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν οι δικαστικοί υπάλληλοι από τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων ανταποκρίνονται αρκετά έως πολύ στις απαιτήσεις τους, η υιοθέτηση και η χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων αναβαθμίζει πολύ την ποιότητα των υπηρεσιών και συμβάλλει στην επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης. Ωστόσο, διάφορα προβλήματα όπως η εκπαίδευση που τους παρέχεται, η υλικοτεχνική υποδομή, η τεχνική υποστήριξη σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος και οι δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος δεν παρέχονται σε ικανοποιητικό βαθμό, δυσχεραίνοντας την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Βασικός περιορισμός της έρευνας είναι ότι χρησιμοποιήθηκε η βολική δειγματοληψία και όχι η τυχαία δειγματοληψία, καθώς επίσης και το γεγονός ότι το δείγμα που συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο αποτέλεσαν δικαστικοί υπάλληλοι από όλη τη χώρα όπου κάποιος από αυτούς χρησιμοποιούν το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, ενώ κάποιος άλλος υποσύστημα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.

Λέξεις Κλειδιά: Πληροφοριακά συστήματα, Δημόσια Διοίκηση, Δικαστικοί Υπάλληλοι, Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη.

ABSTRACT

Information systems are defined as the processes that combine the action of human resources and the automated computing units to collect, record, process, store, retrieve, and analyze various information in the most efficient way. The Treaty of Lisbon promoted the reorganization of the European public sector by reforming the services provided to the citizen. In this context, the need for the utilization of the above information systems in the Greek Public Administration also emerged. It is obvious that this innovation includes the judicial system of the country, in which the information systems were introduced. This progress reformed the business environment in which the Greek administrative, criminal and civil justice system operates, facilitating its officers in finding, analyzing and studying court cases and increasing the efficiency and effectiveness of the country's courts and their interconnection with other organizations. Taking into account the above, the purpose of this research effort is the study of Information Systems in the field of justice by judicial officers, as users. To achieve the purpose of the work, a quantitative survey was conducted, with a sample of 137 court clerks. The convenient sampling or convenience sampling was used to collect the sample and the data were collected with a questionnaire, which consists of 27 closed-ended questions, which are divided into 3 sections. The results of the research showed that the information that judicial officials receive from the use of Information Systems is more or less in line with their requirements and that the adoption and use of Information Systems greatly enhances the quality of services and contributes to the acceleration and efficiency of justice. However, various problems such as the training provided to them, the logistical infrastructure, the technical support in case of a technical problem and the possibility of adapting the system are not provided to a satisfactory degree, making the use of the system difficult. A key limitation of the survey is that convenient sampling rather than random sampling was used, as well as the fact that the sample that completed the questionnaire consisted of judicial officers from all over the country where some of them use the Integrated Information System, while others use a subsystem of the Integrated Information System.

Keywords: Information Systems, Public Administration, Judicial Officers, e-Justice.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πληροφοριακά Συστήματα στο χώρο της Ελληνικής Δικαιοσύνης	ii
ΑΦΙΕΡΩΣΗ	iii
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	iv
ABSTRACT	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ.....	viii
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ.....	ix
ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	x
ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	xi
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	xii
Κεφάλαιο 1. Πληροφοριακά συστήματα - Εννοιολογικές παρατηρήσεις & διεργασία συλλογής δεδομένων	1
1.1 Εισαγωγή.....	1
1.2 Συνιστώσες της λειτουργίας των Πληροφοριακών Συστημάτων	2
1.3 Οι δυνατότητες των πληροφοριακών συστημάτων και η συνεισφορά τους στη διοίκηση.....	3
1.4 Η έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ή ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση	4
Κεφάλαιο 2. Το πλαίσιο για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη στην Ελλάδα.....	5
2.1 Γενικές πληροφορίες – Νομοθετικό πλαίσιο	5
2.2 Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης.....	7
2.3 Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης	8
2.3.1 Πληροφορική Τεχνολογία για το σύνολο της δικανικής διαδικασίας	8
2.3.2 Η υλοποίηση του συστήματος	10
2.3.3 Επιμέρους στρατηγικές σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος	11
2.4 Εθνικό ποινικό μητρώο	11
2.5 Ολοκληρωμένο σύστημα πρακτικών δικαστηρίων	12
Κεφάλαιο 3: Τα Πληροφοριακά Συστήματα στην δικαιοσύνη στο εξωτερικό	14
3.1 Το ευρωπαϊκό νομοθετικό σύστημα της δικαστικής συνεργασίας	14
3.2 Τα ευρωπαϊκά δικαστικά πληροφοριακά συστήματα.....	17
Κεφάλαιο 4. Η αξιολόγηση των πληροφοριακών συστημάτων	19
Κεφάλαιο 5. Μεθοδολογία έρευνας.....	21
5.1 Σκοπός της έρευνας.....	21
5.2 Επιμέρους στόχοι	21
5.3 Ερευνητικά ερωτήματα	21
5.4 Δείγμα της έρευνας.....	21

5.5 Μέθοδος συλλογής δεδομένων.....	21
5.6 Ζητήματα Δεοντολογίας.....	21
5.7 Επιλογή μεθόδου και ερευνητικού εργαλείου	22
5.8 Στατιστική επεξεργασία	22
Κεφάλαιο 6. Αποτελέσματα	24
6.1 Περιγραφική Στατιστική.....	24
6.1.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά.....	24
6.1.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων	26
6.1.3 Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	29
6.2 Στατιστικά τεστ: Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων ανά Δημογραφικό χαρακτηριστικό	31
6.3 Στατιστικά τεστ: Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	40
Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα έρευνας, Προτάσεις βελτιώσεις, Περιορισμοί, Μελλοντικές προτάσεις.....	47
7.1 Συμπεράσματα έρευνας.....	47
7.2 Προτάσεις βελτίωσης.....	49
7.3 Περιορισμοί έρευνας	49
7.4 Μελλοντικές προτάσεις έρευνας	49
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	50
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	54

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ

	Σελ.
Γράφημα 6.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=137)	37
Γράφημα 6.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων	39
Γράφημα 6.3. Συχνότητα χρήσης ΠΣ	40
Γράφημα 6.4. Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	42

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

	Σελ.
Πίνακας 6.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=137)	36
Πίνακας 6.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων	38
Πίνακας 6.3. Συχνότητα χρήσης ΠΣ	40
Πίνακας 6.4. Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	41
Πίνακας 6.5. Φύλο * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων	43
Πίνακας 6.6. Φύλο * Συχνότητα χρήσης ΠΣ	44
Πίνακας 6.7. Ηλικία * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων	45
Πίνακας 6.8. Ηλικία * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ	46
Πίνακας 6.9. Εκπαίδευση * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων	47
Πίνακας 6.10. Εκπαίδευση * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ	48
Πίνακας 6.11. Θέση στην υπηρεσία * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων	49
Πίνακας 6.12. Θέση στην υπηρεσία * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ	50
Πίνακας 6.13. Έτη υπηρεσίας * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων	51
Πίνακας 6.14. Έτη υπηρεσίας * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ	52
Πίνακας 6.15. Φύλο * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	53
Πίνακας 6.16. Ηλικία * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	55
Πίνακας 6.17. Εκπαίδευση * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	57
Πίνακας 6.18. Θέση στην υπηρεσία * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	59
Πίνακας 6.19. Έτη υπηρεσίας * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ	61

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σκοπός της παρούσας ερευνητικής προσπάθειας είναι η μελέτη των Πληροφοριακών Συστημάτων στο χώρο της δικαιοσύνης από την πλευρά των δικαστικών υπαλλήλων, ως χρήστες. Το κύριο μέρος της εργασίας αποτελείται από τέσσερα κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο αναφέρεται γενικά στα Πληροφοριακά συστήματα. Το δεύτερο κεφάλαιο αναπτύσσει το γενικότερο πλαίσιο για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη στην Ελλάδα. Ακολουθώντας το τρίτο κεφάλαιο μελετά τα Πληροφοριακά συστήματα στο χώρο της δικαιοσύνης του εξωτερικού και το τέταρτο κεφάλαιο αξιολογεί την ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών των Πληροφοριακών Συστημάτων

Το δεύτερο μέρος της εργασίας περιλαμβάνει τη Μεθοδολογία της έρευνας, τα αποτελέσματα αυτής, τα συμπεράσματα, τις προτάσεις και τους περιορισμούς. Στην έρευνα συμμετείχαν 137 δικαστικοί υπάλληλοι. Για τη συλλογή του δείγματος επιστρατεύτηκε η χρήση βολικής δειγματοληψία και τα δεδομένα συλλέχτηκαν με τη χρήση ερωτηματολογίου, το οποίο περιλαμβάνει 27 ερωτήσεις κλειστού τύπου. Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος Statistical Package for Social Science (SPSS 21). Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν οι δικαστικοί υπάλληλοι από τη χρήση των ΠΣ ανταποκρίνονται αρκετά στις απαιτήσεις τους, η υιοθέτηση και η χρήση των ΠΣ αναβαθμίζει πολύ την ποιότητα των υπηρεσιών και συμβάλλει στην επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης. Ωστόσο, διάφορα προβλήματα όπως η εκπαίδευση που τους παρέχεται, η υλικοτεχνική υποδομή, η τεχνική υποστήριξη σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος και οι δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος δεν παρέχονται σε ικανοποιητικό βαθμό, δυσχεραίνοντας την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Ως εκ τούτου προτείνεται λήψη μέτρων για την συνεχή εκπαίδευση και κατάρτιση των δικαστικών υπαλλήλων και εξεύρεση πόρων για την κάλυψη των ελλείψεων σε ότι την αφορά την υλικοτεχνική υποδομή.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέποντα καθηγητή, κ. Δημήτριο Παπαδόπουλο, για την άριστη καθοδήγηση, την υπομονή και τη συνεχή του υποστήριξη καθ' όλη τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας.

Εν συνεχεία, θα ήθελα να ευχαριστήσω την διευθύντρια του μεταπτυχιακού προγράμματος, κ. Αντωνοπούλου Σωτηρία, που μου έδωσε την ευκαιρία να συμμετάσχω στο Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών.

Επίσης, οφείλω να ευχαριστήσω του συναδέλφους μου, δικαστικούς υπαλλήλους, για τη συμμετοχή τους στην έρευνα, χωρίς τη συμβολή των οποίων δε θα ήταν εφικτή η ολοκλήρωση της εργασίας.

Τέλος, θα ήθελα να εκφράσω τις ευχαριστίες στην οικογένεια μου, για τη στήριξη, την κατανόηση και τη συμπαράστασή τους, σε όλο το διάστημα των σπουδών μου αλλά και σε κάθε μου βήμα, σε κάθε μου προσπάθεια.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η απονομή της δικαιοσύνης αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της ορθολογικής οργάνωσης ενός κράτους δικαίου. Ειδικότερα, η αρμονική συμβίωση σε αυτό επιτυγχάνεται μέσω της δημόσιας και ταχείας εξομάλυνσης των όποιων διαφορών προκύπτουν μέσω της δικανικής κρίσεως, η οποία οφείλει να είναι αδέκαστη, αιτιολογημένη και τελεολογική. Ταυτόχρονα, με δεδομένο ότι η δικαιοσύνη διαμορφώνεται καταλλήλως ανάλογα με την εποχή της εφαρμογής της, είναι αναγκαίο να προσαρμόζεται στις εξελίξεις αυτής.

Έτσι, για να επιτευχθούν οι ανωτέρω στόχοι της δικαιοδοτικής θεσμικής λειτουργίας είναι αναγκαίο, αυτή να προσαρμοστεί στις επιταγές της σύγχρονης κοινωνίας που υπαγορεύονται από την πλήρη κατίσχυση της τεχνολογίας σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης διάδρασης. Απότοκο αυτής της πληροφοριακής πρωτοπορίας συνιστά και ο εκσυγχρονισμός των πληροφοριακών συστημάτων του δικαστηριακού θεσμού που καλείται να συμπορευτεί με την σταδιακή άμβλυνση του γραφειοκρατικού μοντέλου της δημόσιας διοίκησης και την εδραίωση της μέγιστης αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας του δικανικού θεσμού.

Με βάση τα εν λόγω αυτά δεδομένα, θεωρήθηκε σκόπιμο η παρούσα διπλωματική εργασία να επικεντρωθεί στη μελέτη και στην έρευνα των βασικότερων προεκτάσεων της εφαρμογής των πληροφοριακών συστημάτων στον δικαιοδοτικό μηχανισμό, διαμορφώνοντας τις προϋποθέσεις για την εύκολη πρόσβαση των πολιτών με έννομο συμφέρον στα αποτελέσματα της δικανικής παρέμβασης. Σε αυτήν την ερευνητική διαδικασία δόθηκε ιδιαίτερη βαρύτητα στην διερεύνηση της προσαρμοστικότητας και της ευελιξίας που κατόρθωσαν να επιδείξουν οι διοικητικοί θεσμοί σε αυτήν την ριζική τεχνολογική αλλαγή.

Ταυτόχρονα, αναζητήθηκε ο βαθμός της τελικής αποτελεσματικότητας της εφαρμογής των εν λόγω πληροφοριακών συστημάτων στην δικαστηριακή διεργασία αποδεσμεύοντας έτσι τους υπαλλήλους αλλά και τους ενδιαφερόμενους πολίτες από τις εξαντλητικές γραφειοκρατικές διαδικασίες που υπονομεύουν την βέλτιστη, ταχύτατη και πιο αποδοτική συνεργασία του κρατικού μηχανισμού με τα πρόσωπα της δικαστηριακής πρακτικής και τους διοικούμενους. Με αυτόν τον τρόπο, η εργασία αποτέλεσε εφελθτήριο ερευνητικό διάβημα για τον διοικητικό εκσυγχρονισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις παραπάνω διαπιστώσεις, σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ) στο χώρο της δικαιοσύνης από την πλευρά των δικαστικών υπαλλήλων, ως χρήστες. Επιμέρους στόχοι της έρευνας είναι:

- Η αξιολόγηση των γνώσεων και της ετοιμότητας των δικαστικών υπαλλήλων για τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Η διερεύνηση της ποιότητας και της απόδοσης των Πληροφοριακών Συστημάτων στις ανάγκες των δικαστικών υπαλλήλων.
- Η διερεύνηση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (φύλο, ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο κλπ) που ενδεχομένως επηρεάζουν τις απόψεις των ερωτώμενων.

Προς επίτευξη των στόχων, η εργασία αποτελείται από επτά κεφάλαια. Πιο αναλυτικά, στο πρώτο κεφαλαίο παρουσιάστηκαν εκτεταμένα και ολιστικά τα ζητήματα της ορολογίας των πληροφοριακών συστημάτων και των βάσεων συλλογής δεδομένων. Αποσαφηνίστηκαν, έτσι, οι κεντρικές εννοιολογικές συνιστώσες των συστημάτων που θα συναπαρτίσουν το σύνολο της δικαστηριακής τεχνολογικής καινοτομίας, προσφέροντας, από τη μία, νέες δυνατότητες στους διοικητικούς υπαλλήλους κατά την εκτέλεση της εργασίας τους, και καινοτόμες, από την άλλη, διευκολύνσεις για την αποδοτικότερη επαφή του πολίτη με τους κρατικούς θεσμούς. Το εν λόγω κεφάλαιο, ολοκληρώθηκε με την καταγραφή της αξίας της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για το πλήθος των οργανωσιακών διαδικασιών των πολιτικών, ποινικών και διοικητικών δικαστηρίων όλων των βαθμίδων και των αρμόδιων Εισαγγελιών.

Επίσης, στο δεύτερο κεφάλαιο αναλύθηκε το γενικότερο πλαίσιο σχετικά με την ηλεκτρονική δικαιοσύνη στην Ελλάδα. Αρχικά, αναλύθηκε το ευρύτερο νομικό πλαίσιο της Ελλάδας αναφορικά με τα ηλεκτρονικά συστήματα και τη δικαιοσύνη. Στην συνέχεια, παρουσιάστηκαν αναλυτικά οι ιδιαίτερες δομές, οι νομοθετικές παρεμβάσεις και τα προβλήματα που έχουν παρατηρηθεί στην πρακτική εφαρμογή αναφορικά με τα επιμέρους πληροφοριακά συστήματα της ελληνικής δικαιοσύνης. Έτσι, αναλύθηκε αρχικά, το ΟΣΔΔΥ-ΔΔ ή Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης, στην συνέχεια το ΟΣΔΔΥ-ΠΠ ή Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης, κατά τρίτον, το ΕΠΜ ή Εθνικό ποινικό μητρώο και τέλος, το ΟΣΠΔ ή Ολοκληρωμένο σύστημα πρακτικών δικαστηρίων.

Εν συνεχεία, στο τρίτο κεφάλαιο αναλύθηκαν τα αντίστοιχα πληροφοριακά συστήματα στη δικαιοσύνη, όπως αυτά απαντώνται στο εξωτερικό, παρουσιάζοντας τα ιδιαίτερα στοιχεία τους. Επίσης, καταγράφηκε αναλυτικά το ευρωπαϊκό νομοθετικό σύστημα της δικαστικής συνεργασίας και τα επιμέρους δικαστικά πληροφοριακά συστήματα διάφορων ευρωπαϊκών χωρών, με παρουσίαση της εκάστοτε εθνικής βιβλιογραφίας γύρω από αυτά.

Καταλήγοντας, στο τέταρτο κεφάλαιο που αποτελεί το τελευταίο κεφάλαιο της βιβλιογραφικής ανασκόπησης, παρουσιάστηκε η διαδικασία με την οποία αξιολογούνται τα πληροφορικά συστήματα εν γένει. Η παρουσίαση αυτή συσχετίστηκε με την αξιολόγηση των πληροφοριακών συστημάτων, προκειμένου να εντοπιστεί ευχερέστερα ο τρόπος με τον οποίο ένα πληροφοριακό σύστημα κρίνεται κατάλληλο και αποτελεσματικό για τον σκοπό για τον οποίο κατασκευάστηκε.

Περαιτέρω στο πέμπτο κεφάλαιο αναλύεται η Μεθοδολογία της έρευνας. Συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκε ποσοτική έρευνα με τη χρήση ερωτηματολογίου. Το ερωτηματολόγιο αποτελείται από 27 ερωτήσεις, οι οποίες χωρίζονται σε 3 ενότητες. Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 137 δικαστικοί υπάλληλοι και για τη για τη συλλογή του, επιστρατεύτηκε η χρήση βολικής δειγματοληψίας ή δειγματοληψία ευκολίας.

Ακολούθως το έκτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της έρευνας. Αποτελείται από την Περιγραφική στατιστική και τα τεστ που πραγματοποιήθηκαν προκειμένου να διερευνηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Τέλος, στο έβδομο κεφάλαιο παρουσιάζονται τα συμπεράσματα της έρευνας, οι προτάσεις βελτίωσης, οι περιορισμοί της έρευνας και οι μελλοντικές προτάσεις για έρευνα.

Κεφάλαιο 1. Πληροφοριακά συστήματα - Εννοιολογικές παρατηρήσεις & διεργασία συλλογής δεδομένων

1.1 Εισαγωγή

Ως συστήματα μπορούν να οριστούν εκείνες οι μονάδες που συναπαρτίζονται από πολλά συστατικά μέρη, προκειμένου να σχηματίσουν μία ορισμένη δομή οργάνωσης και να λειτουργήσουν ως ανεξάρτητο μέγεθος σε σχέση με το περιβάλλον τους. Αυτή η αυτοτελής διάρθρωση είναι σε θέση να εκτελεί μια προκαθορισμένη κατηγορία δραστηριοτήτων και διαδικασιών, με αποτέλεσμα να πραγματοποιεί τους βασικούς σκοπούς δημιουργίας της (Stair & Reynolds, 2020).

Πιο συγκεκριμένα, όμως το πληροφοριακό σύστημα, μια έννοια είδους σε σχέση με τον παραπάνω γενικό ορισμό, διαθέτει τα δικά του διακριτά χαρακτηριστικά μιας και διαθέτει εξατομικευμένα υποσυστήματα, που τελούν σε σχέση αλληλεξάρτησης και αλληλοσυμπλήρωσης και απαντώνται είτε σε χειρόγραφο είτε μηχανογραφημένη μορφή. Έτσι, τα πληροφοριακά συστήματα (τα λεγόμενα και «information systems»), διαθέτουν ένα σύνολο από στοιχεία και δεδομένα που αλληλοσχετίζονται ούτως ώστε να παραχθεί το τελικό αποτέλεσμα της συλλογής, ανάκτησης, επεξεργασίας, αποθήκευσης και διανομής των συλλεχθέντων πληροφοριών (Rainer & Prince, 2021).

Με αυτόν τον τρόπο, προσφέρονται οι απαιτούμενες γνώσεις στον οικείο φορέα που το χρησιμοποιεί, ώστε εκείνος, με τη σειρά του, να λάβει ορθές και ακριβείς συντονιστικές αποφάσεις και να επιλύσει σύνθετα οργανωτικά ζητήματα που ανακύπτουν. Αυτό που αξίζει να παρατηρήσει κανείς, με βάση τα παραπάνω δεδομένα είναι το γεγονός ότι τα πληροφοριακά συστήματα δεν εξαντλούνται μόνο στα συστήματα διοχέτευσης και επεξεργασίας δεδομένων που εξαρτώνται από την χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών, μια καινοτομία της εποχής της τεχνολογικής προόδου, αλλά στην πραγματικότητα προϋπήρχαν αυτών και οι χειρόγραφα επεξεργασμένες και αναλυμένες πληροφορίες του εσωτερικού και εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης, που λειτουργούσαν ως αποφασιστική συνιστώσα για τη λήψη αποφάσεων (Stair & Reynolds, 2020).

Ταυτόχρονα, είναι απαραίτητο να αναφερθεί ότι τα πληροφοριακά συστήματα και οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές δεν είναι συνώνυμες έννοιες, αλλά στην πραγματικότητα τελούν σε σχέση επαλληλίας μεταξύ τους. Ειδικότερα, ενώ τα πρώτα συνιστούν τον τρόπο με τον οποίο πραγματώνεται η συλλογή, διαχείριση και η ανατροφοδότηση των πληροφοριών, η τεχνολογία των υπολογιστών και τα λογισμικά τους λειτουργούν ως η τεχνική υποστήριξη της ανωτέρω διεργασίας που αυτά επιτελούν. Κατά συνέπεια, οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές παρέχουν τα αναγκαία εργαλεία και πληροφοριακά υλικά προκειμένου να συντονιστεί, κατόπιν της συλλογής των δεδομένων, η αποθήκευση και η επεξεργασία τους από αυτά, οδηγώντας έτσι στο συμπέρασμα ότι εκείνοι είναι απλώς ένα μέρος του υπολογιστικού συστήματος και όχι η αποκλειστική κεντρομόλος δύναμη των πληροφοριακών συστημάτων (Rainer & Prince, 2021).

Επιπρόσθετα, στην κατηγορία των εξεταζόμενων συστημάτων πληροφόρησης, εμπερικλείονται όλα εκείνα στα οποία η τελικά παραγόμενη πληροφορία προκύπτει μέσα από την διαδικασία της εισροής- επεξεργασίας και εκροής δεδομένων (ο κύκλος δηλαδή του Input – Process – Output). Πιο αναλυτικά, η είσοδος συνιστά στην συλλογή των ανεπεξέργαστων στοιχείων από το εσωτερικό ή εξωτερικό περιβάλλον του οργανισμού, ούτως ώστε να ακολουθήσει το δεύτερο στάδιο, αυτό της επεξεργασίας (Rainer & Prince, 2021). Σε αυτό, τα δεδομένα αναλύονται περαιτέρω και μετατρέπονται σε στοιχεία πιο κατανοητά και ακριβή. Στο τελικό στάδιο της λειτουργίας του πληροφοριακού συστήματος, τα αναλυμένα δεδομένα

παίρνουν την μορφή της επεξεργασμένης πληροφορίας, που θα συμβάλλει ώστε να ληφθούν συνετές οργανωτικές αποφάσεις και επιλογές. Βέβαια, θα ήταν παράλειψη να μην επισημανθεί και η σημασία που έχει και ο ρόλος που διαδραματίζει ένα ακόμα εργαλείο των πληροφοριακών συστημάτων, η λεγόμενη ανατροφοδότηση (feedback), που αξιώνει την βέλτιστη τροποποίηση των τελευταίων μέσω της αναθεώρησης των στοιχείων, της απόκρισης και του ελέγχου της ποιότητας των παραγόμενων πληροφοριών (Stair & Reynolds, 2020).

Από την παραπάνω διατύπωση, προκύπτει αβίαστα το συμπέρασμα ότι στο πληροφοριακό σύστημα εισάγονται τα τροφοδοτούμενα δεδομένα που προέρχονται είτε από τον ίδιο τον οργανισμό είτε από το περιβάλλον του (εσωτερικά και εξωτερικά δεδομένα, αντίστοιχα), που υπόκεινται σε προκαθορισμένη επεξεργασία, ώστε να παραχθούν κατανοητές και χρήσιμες για τη εύρυθμη λειτουργία και βιωσιμότητα του φορέα, πληροφορίες. Αυτό κατ' επέκταση οδηγεί ώστε οι μετουσιωμένες πληροφορίες να αποτελέσουν τον ορθό οδηγό για πιο εμπεριστατωμένες αποφάσεις και παροχή λύσεων σε προβλήματα που αναφύονται (Pearlson et al, 2016).

1.2 Συνιστώσες της λειτουργίας των Πληροφοριακών Συστημάτων

Κατά πρώτο λόγο, το εγχείρημα της δημιουργίας των πληροφοριακών συστημάτων θεωρείται πετυχημένο και εναίσιμο όταν εκπληρώνεται η βασική συνθήκη, αυτής της γόνιμης «συνεργασίας» των επιτευγμάτων του επιστημονικού και τεχνολογικού άλματος, της συλλογής και ταξινόμησης των επεξεργαζόμενων δεδομένων αλλά και του ανθρώπινου παράγοντα, που συνιστά τον τελικό αποδέκτη του συνόλου της διεργασίας αυτής (Pearlson et al, 2016).

Πιο συγκεκριμένα, για να γίνει κατανοητός ο δαιδαλώδης μηχανισμός των πληροφοριακών μέσων και συστημάτων, κρίθηκε σκόπιμο να καταταμηθεί στα επιμέρους στοιχεία που το συναπαρτίζουν, τα οποία με τη σειρά τους διαιρούνται σε στοιχεία της τεχνολογικής πληροφορικής και σε μη. Κατά συνέπεια, υφίσταται πρωταρχικά το υλικό (hardware), το οποίο μπορεί να νοηθεί ως πολλά και συγκεντρωμένα ως μία ατομική μονάδα, υπολογιστικά συστήματα. Στην κατηγορία, λοιπόν αυτή εντάσσονται οι κεντρικοί υπολογιστές σε συνδυασμό με τα περιφερειακά τους συστήματα αλλά και οι μικροϋπολογιστές. Εν συνεχεία, εντοπίζεται το λογισμικό (software), το οποίο είναι τα προγράμματα που λειτουργούν στα συστήματα αλλά και στις εφαρμογές, συνδυαζόμενο με τις βάσεις δεδομένων (data bases), που λειτουργούν ως συλλογές πληροφοριακών δεδομένων που είναι οργανωμένες και ταξινομημένες, και μπορούν να αξιοποιηθούν από τις εφαρμογές (Rainer & Prince, 2021).

Στο τέλος, για την λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων διαπλέκεται και ο ανθρώπινος παράγοντας, οι οποίοι, με τη σειρά τους διακρίνονται σε τρεις επιμέρους κατηγορίες. Έτσι, υπάρχουν εκείνοι που ασχολούνται επαγγελματικά με την πληροφορική, που λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων που κατέχουν, είναι σε θέση να εφαρμόσουν τις γνωστικές τους ικανότητες, προκειμένου να διαχειριστούν, να αναπτύξουν και να συντηρήσουν τις τεχνολογίες της πληροφορικής. Παράλληλα, στην διαδικασία συμπλέκονται και οι τελικοί χρήστες (end users), που ουσιαστικά αποτελούν τα άτομα που αξιοποιούν τα δεδομένα που παράγονται από τα πληροφοριακά συστήματα, και σε αυτήν την κατηγορία εντάσσονται, όπως είναι οι απλοί πολίτες, οι διοικητικοί υπάλληλοι αλλά και οι κυβερνητικοί φορείς και οργανώσεις. Ταυτόχρονα, εμφανίζεται και μία ακόμα κατηγορία, που συνιστούν τους stakeholders, δηλαδή τις ομάδες, στις οποίες ανήκουν ως πρόσωπα που αντλούν όφελος από την διαδικασία, αλλά δεν εμφανίζονται με την μορφή των χρηστών. Καταλήγοντας, παρατηρούνται και οι διάφορες διαδικασίες, οι λεγόμενες «procedures ή processes ή workflows». Αυτές συνιστούν τον προκαθορισμένο τρόπο με τον οποίο θα εκτελεστεί μια διεργασία, δηλαδή με άλλα λόγια την σειρά των βημάτων που το πληροφοριακό σύστημα αναγνωρίζει, προκειμένου να φέρει σε πέρας την δραστηριότητα που εκτελείται τη δεδομένη

στιγμή, και η οποία αλληλουχία μπορεί να πραγματώνεται είτε από κάποιο φυσικό τρόπο είτε αυτόματα (Pearlson et al, 2016).

1.3 Οι δυνατότητες των πληροφοριακών συστημάτων και η συνεισφορά τους στη διοίκηση

Τα πληροφοριακά συστήματα, μέχρι περίπου τα τέλη της δεκαετίας του 1960 είχαν περιορισμένες δυνατότητες και έπρεπε να περιοριστούν σε μία απλούστατη επεξεργασία των δοθεισών πληροφοριών και των δεδομένων καθώς και στην εξαγωγή αναφορών στη διοίκηση (Καλύβα & Κοτζαμάνη, 2011)

Καθώς προχωρούσε η τεχνολογία των πληροφοριών, τα πληροφοριακά συστήματα εξελίχθηκαν και άρχισαν να αποτελούν ένα συστατικό στοιχείο της δημόσιας διοίκησης. Πιο αναλυτικά, από τη δεκαετία του 1970 έως και τη δεκαετία του 1990, τα συστήματα πληροφορικής εισήχθησαν στη διοίκηση και στις επιχειρήσεις και αξιοποιήθηκαν για τη βελτίωση των υπηρεσιών και της οργάνωσής της. Από τα τέλη του 1990 έως και σήμερα, η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας έχει προσφέρει εξίσου εξελιγμένες δυνατότητες στα πληροφοριακά συστήματα, με αποτέλεσμα αυτά σήμερα να είναι ένα από τα σημαντικότερα στοιχεία των επιχειρησιακών δραστηριοτήτων που αφορούν τη διοίκηση, τη δομή και τη λειτουργία δομή των επιχειρήσεων (Δουκίδης, 2011).

Μετά την σύντομη ιστορική ανάλυση είναι χρήσιμο να αναφερθούν και οι λειτουργίες των πληροφοριακών συστημάτων, οι οποίες αναμόρφωσαν την σύγχρονη διοίκηση. Συνοπτικά, οι βασικότερες δυνατότητες που παρέχουν τα πληροφοριακά συστήματα σχετίζονται με το οργανωτικό επίπεδο και τις δομικές σχέσεις των επιχειρήσεων. Πιο συγκεκριμένα, τα πληροφοριακά συστήματα ως προς το πληροφορικό κομμάτι τους, έχουν τεχνικές δυνατότητες επεξεργασίας ενός τεράστιου όγκου πληροφοριών σε ελάχιστο χρόνο, ενώ ταυτόχρονα, ως προς το αναλυτικό κομμάτι τους, μπορούν να αξιοποιήσουν πολυσύνθετες αναλυτικές μεθόδους, για να επιτύχουν την ταχύτατη αυτή επεξεργασία των δεδομένων (Καλύβα & Κοτζαμάνη, 2011).

Από την άλλη, η συναλλακτική λειτουργία των συστημάτων τους επιτρέπουν να διαμορφώνουν δομημένες διαδικασίες σχετικά με συναλλαγές ρουτίνας. Επιπρόσθετα, πέραν των λειτουργιών που προαναφέρθηκαν, η γεωγραφική λειτουργία των πληροφοριακών συστημάτων επιτρέπει την ταχύτατη διασύνδεση και την επικοινωνία των ατόμων σε μεγάλες αποστάσεις, ενώ με την σειριακή λειτουργία τους επιτρέπουν στους εργαζομένους να εργάζονται ταυτόχρονα σε διαφορετικές εργασίες, αποθηκεύοντας και ανακτώντας τα έργα τους (Δουκίδης, 2011).

Επίσης, τα πληροφοριακά συστήματα, παρέχουν τη δυνατότητα για σταθερή και γρήγορη άυλη παρακολούθηση της εξέλιξης των εργασιών. Επιπλέον, λειτουργούν ως διαμεσολαβητές, καθώς ενώνουν τα δύο μέρη μίας συνεργασίας, τα οποία, παλαιότερα επικοινωνούσαν μέσω τρίτου διαμεσολαβητή (Πολλάλης & Βοζίκης, 2012).

Τέλος, είναι αναγκαίο να αναφερθεί ότι η λειτουργία αυτοματισμού των πληροφοριακών συστημάτων περιορίζει σε σημαντικό βαθμό την ανθρώπινη εργασία, επιτυγχάνοντας, σε συνδυασμό με τις προαναφερθείσες λειτουργίες, μία ταχύτατη και μη περιορισμένη γεωγραφική επεξεργασία και διεκπεραίωση των εργασιών της διοίκησης (Καλύβα & Κοτζαμάνη, 2011).

1.4 Η έννοια της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ή ηλεκτρονική δημόσια διοίκηση

Το σύνολο των ανωτέρω λειτουργιών των πληροφοριακών συστημάτων αξιοποιείται σήμερα και από τη δημόσια διοίκηση, τόσο την ελληνική όσο και τη διεθνή. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται η χρονοβόρα γραφειοκρατία και οι καθυστερήσεις σχετικά με την επεξεργασία και την ολοκλήρωση των αιτημάτων των πολιτών, ενώ παράλληλα, διευκολύνονται και οι πολίτες με κινητικές δυσκολίες και άλλες αναπηρίες, οι οποίες καθιστούν καλύτερα προσβάσιμη τη δημόσια διοίκηση. Έτσι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ή e-government διαμορφώνει μία πιο αποτελεσματική, αποδοτική και φιλική προς τον πολίτη δημόσια διοίκηση (Πολλάλης & Βοζίκης, 2012).

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση έχει λάβει κατά καιρούς διαφορετικούς ορισμούς. Από τη μία, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει την Ηλεκτρονική διακυβέρνηση ως την «..χρήση εργαλείων και συστημάτων από την δημόσια διοίκηση, που στηρίζονται στις ΤΠΕ, για την παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις [...].. Αν η ηλεκτρονική διακυβέρνηση εφαρμοστεί σωστά οι πολίτες, οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί συναλλάσσονται με τη δημόσια διοίκηση ευκολότερα, γρηγορότερα και με λιγότερο κόστος». (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, χ.χ.).

Το ελληνικό Υπουργείο Εσωτερικών ορίζει ότι «Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση (eGovernment) αφορά στον εκσυγχρονισμό του Κράτους και της Δημόσιας Διοίκησης, με όχημα τις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), με στόχο το ριζικό μετασχηματισμό των υφιστάμενων διαδικασιών και την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών, σε υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, προκειμένου η Διοίκηση να καταστεί αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη, εξασφαλίζοντας την ικανοποίηση των αναγκών του κοινωνικού συνόλου και προάγοντας την ενεργή συμμετοχή των πολιτών.

Το πρώην Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης & Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (ΥΔΜΗΔ) είναι το καθ' ύλην αρμόδιο κυβερνητικό όργανο για την άσκηση της κυβερνητικής πολιτικής στον τομέα αξιοποίησης των ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση καθώς και στο σχεδιασμό και το συντονισμό υλοποίησης οριζόντιων έργων διοικητικής μεταρρύθμισης και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης» (ΥΠΕΣ,χ.χ.).

Ο ΟΟΣΑ (2019) ορίζει ότι: «Μία στρατηγική προσέγγιση στον ψηφιακό μετασχηματισμό απαιτεί πρώτα απ' όλα μία κυβερνητική στρατηγική, η οποία θα καθορίσει τα πρακτικά και τα στρατηγικά βήματα για τη χρήση και τη διάδοση των ψηφιακών τεχνολογιών για μία πιο συνεργατική, καινοτόμο και ανοικτή διακυβέρνηση. [...].. Εάν αυτές οι βασικές προϋποθέσεις δεν είναι καλά εδραιωμένες, ενδέχεται οι εθνικές κυβερνήσεις να αποτύχουν να υλοποιήσουν τον ψηφιακό μετασχηματισμό της δημόσιας διοίκησης. Απαιτείται μία θεσμική αρχιτεκτονική, η οποία να ξεπερνά τα 'σίλο' (τα διοικητικά στεγανά μέσω των δημόσιων υπηρεσιών) και να προωθή την κοινή χρήση και τη συνεργασία» (OECD, 2019).

Επίσης, από τον ΟΟΣΑ ως ηλεκτρονική διακυβέρνηση ορίζεται «Η παροχή υπηρεσιών από πλευράς δημόσιας διοίκησης μέσω του διαδικτύου, αλλά και κάθε άλλη δραστηριότητα της δημόσιας διοίκησης που βασίζεται στο διαδίκτυο όπως η δημόσια διαβούλευση» (OECD, 2003).

Έτσι, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση παρέχει τη δυνατότητα για μία πιο άμεση και αποτελεσματική επίλυση των διοικητικών ζητημάτων με ταυτόχρονη πιο αποδοτική Δημόσια Διοίκηση. Παράλληλα, αυξάνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών προς το Κράτος, λόγω της άμεσης διεκπεραίωσης των ζητημάτων και της καταπολέμησης της διαφθοράς, λόγω της διαφάνειας των πράξεων και τον άμεσο έλεγχο των διοικούντων από τους διοικουμένους (Δουκίδης, 2011).

Κεφάλαιο 2. Το πλαίσιο για την ηλεκτρονική δικαιοσύνη στην Ελλάδα

2.1 Γενικές πληροφορίες – Νομοθετικό πλαίσιο

Η ελληνική έννομη τάξη ως μέρος του ευρωπαϊκού μηχανισμού έχει την υποχρέωση να εναρμονίσει τη νομοθεσία της ακολουθώντας τα ευρωπαϊκά και τα διεθνή νομικά κείμενα. Από τη βιβλιογραφική έρευνα και τη φυλλομέτρηση του ηλεκτρονικού συστήματος του Υπουργείου Δικαιοσύνης προκύπτουν νομοθετικές παρεμβάσεις στην υπάρχουσα νομοθεσία με σκοπό την υπαγωγή στα ευρωπαϊκά ηλεκτρονικά πρότυπα. Έτσι, εισήχθησαν θεσμοί, όπως η ηλεκτρονική κατάθεση δικογράφων, η ηλεκτρονική έκδοση αποφάσεων και οι ηλεκτρονικές υπογραφές με τροποποιητικούς νόμους, όπως αυτοί αναλύονται κάτωθι (Βρετού, 2021).

Αρχικά, στο νόμο 4055/2012 το άρθρο 8 προβλέπει την ηλεκτρονική κατάθεση των προτάσεων και των πρακτικών. *Ηλεκτρονική κατάθεση προτάσεων και σχετικών Αναβολή συζήτησης λόγω απεργίας, αποχής 1. Στο άρθρο 237 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Η κατάθεση των προτάσεων μπορεί να γίνεται και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 119. Επίσης με ηλεκτρονικά μέσα μπορεί να υποβάλλονται και τα σχετικά έγγραφα που επικαλούνται με τις προτάσεις τους οι διάδικοι». 2. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 241 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας προστίθεται δεύτερο εδάφιο, ως εξής: «Σε περίπτωση αποχής των δικηγόρων, οι υποθέσεις αναβάλλονται υποχρεωτικά σε δικάσιμο που ανακοινώνει το δικαστήριο εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών ή σε άλλη εμβόλιμη δικάσιμο». 3. Η παράγραφος 3 του άρθρου 256 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «3. Ενώπιον των δικαστηρίων, συμπεριλαμβανομένων και των ειρηνοδικείων, μπορεί να εφαρμοστεί και το σύστημα τήρησης πρακτικών των συζητήσεων με φωνοληψία» (Νόμος 4055/2012).*

Το άρθρο 11 προβλέπει τη δυνατότητα ηλεκτρονικής έκδοσης απόφασης. Πιο συγκεκριμένα, *«Το άρθρο 304 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «1. Αφού περατωθεί η ψηφοφορία, ο εισηγητής δικαστής συντάσσει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή. Αν πρόκειται για αποφάσεις του Μονομελούς Πρωτοδικείου και του Ειρηνοδικείου, την απόφαση συντάσσει σε ηλεκτρονική μορφή και ακολούθως χρονολογεί και υπογράφει την αποτύπωσή της σε υλική μορφή ο δικαστής που εκδίδει την απόφαση. 2. Η απόφαση της παραγράφου 1 δημοσιεύεται σε δημόσια συνεδρίαση. Ο δικαστής που παραδίδει την απόφαση σε ηλεκτρονική μορφή, παραδίδει ομοίως και το πρωτότυπο της απόφασης με πλήρες το περιεχόμενο που προβλέπεται στο άρθρο 305.» (Νόμος 4055/2012).*

Επίσης, το άρθρο 42 προβλέπει τη δυνατότητα υποβολής ενδίκου μέσου ή βοήθηματος με ηλεκτρονικά μέσα. Αναλυτικότερα: *«Ηλεκτρονική κατάθεση και επίδοση δικογράφου 1. Στο άρθρο 19 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής: «8. Το ένδικο μέσο ή βοήθημα μπορεί να υποβάλλεται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το ένδικο μέσο ή βοήθημα που έχει υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκε, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης». 2. Στο άρθρο 21 του π.δ. 18/1989 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Οι προβλεπόμενες από τις ανωτέρω παραγράφους επιδόσεις του δικαστηρίου προς τους διαδίκους μπορεί να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον το δικόγραφο και η πράξη του Προέδρου περί ορισμού δικασίμου και εισηγητή φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Το δικόγραφο και η πράξη του Προέδρου που έχουν επιδοθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκαν, εφόσον επιστραφεί στο δικαστήριο από τον*

παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.» 3. Στο τέλος της παρ. 5 του άρθρου 34 του π.δ. 18/1989 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Η κοινοποίηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του άρθρου 2» (Νόμος 4055/2012).

Το άρθρο 49 προβλέπει τη δυνατότητα επίδοσης διοικητικών δικογράφων και με ηλεκτρονικά μέσα. Έτσι, «*Ηλεκτρονική κατάθεση, κοινοποίηση και θυροκόλληση δικογράφου 1. Στο άρθρο 48 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «6. Οι προβλεπόμενες από τις ανωτέρω παραγράφους επιδόσεις μπορούν να γίνονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον τα προς επίδοση έγγραφα φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Τα προς επίδοση έγγραφα που υποβλήθηκαν με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι επιδόθηκαν, εφόσον επιστραφεί στο δικαστήριο από τον παραλήπτη ηλεκτρονική απόδειξη, που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και ισχύει ως έκθεση επίδοσης.»*

2. Στο άρθρο 126 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Τα δικόγραφα μπορεί να υποβάλλονται και με ηλεκτρονικά μέσα, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την έννοια του άρθρου 3 παρ. 1 του π.δ. 150/2001 (Α' 125). Τα δικόγραφα που έχουν υποβληθεί με ηλεκτρονικά μέσα θεωρείται ότι κατατέθηκαν, εφόσον επιστραφεί στον αποστολέα του εγγράφου από το δικαστήριο ηλεκτρονική απόδειξη που φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, κατά την ως άνω έννοια, και περιέχει και την έκθεση κατάθεσης.»

3. Στο άρθρο 195 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής: «3. Η κοινοποίηση μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικά μέσα σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 48.» 4. Η παράγραφος 2 του άρθρου 55 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «2. Η θυροκόλληση συνίσταται στην επικόλληση του επιδοτέου εγγράφου εντός σφραγισμένου και αδιαφανούς φακέλου, επί του οποίου αναγράφονται μόνο τα στοιχεία της επιδίδουσας υπηρεσίας και του προς η κοινοποίηση προσώπου από μέρους του οργάνου της επίδοσης, με την παρουσία ενός μάρτυρα, στη θύρα της κατοικίας ή του χώρου εργασίας ή του υπηρεσιακού καταστήματος όπου κατοικεί ή εργάζεται, κατά περίπτωση, το πρόσωπο προς το οποίο έπρεπε να διενεργηθεί η παράδοση του εγγράφου.» (Νόμος 4055/2012).

Από την άλλη, το άρθρο 52 προβλέπει τη δυνατότητα του εισηγητή να συντάσσει και να παραδίδει το σχέδιο της απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή. «*άρθρο 52. 1. Η παρ. 1 του άρθρου 189 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «1. Ο εισηγητής συντάσσει και παραδίδει το σχέδιο της απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή το οποίο περιλαμβάνει το ιστορικό, το σκεπτικό και το διατακτικό, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο. Το σχέδιο υπογράφεται, στις πολυμελείς συνθέσεις, από τον εισηγητή και τον πρόεδρο, ενώ στις μονομελείς από τον δικαστή που δίκασε την υπόθεση. Στο σχέδιο, αν πρόκειται για πολυμελές δικαστήριο, τίθεται και η χρονολογία της διάσκεψης.» 2. Η παρ. 3 του άρθρου 189 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «3. Ο δικαστής παραδίδει το πρωτότυπο της απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή με το περιεχόμενο που προβλέπεται στο επόμενο άρθρο. Η απόφαση απαγγέλλεται σε δημόσια συνεδρίαση.» 3. Ο τίτλος του άρθρου 191 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας αντικαθίσταται ως εξής: «Υπογραφή του πρωτοτύπου». 4. Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 194 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας διαγράφεται η φράση «μετέχουν σε αυτήν υποχρεωτικώς οι λοιποί δικαστές που είχαν μετάσχει στην αρχική συζήτηση, εφόσον εξακολουθούν να υπηρετούν στο ίδιο δικαστήριο» (Νόμος 4055/2012).*

Από το σύνολο της ανάλυσης αυτών των τροποποιητικών νόμων παρατηρείται ότι ο Έλληνας νομοθέτης εισήγαγε από το 2012 στα ήδη υπάρχοντα καθεστώτα του Κώδικα Ποινικής, Πολιτικής και Διοικητικής Δικονομίας τη δυνατότητα για ηλεκτρονικές δικαστικές υπηρεσίες, οι οποίες συνέβαλαν καθοριστικά στη μείωση του χρόνου εργασίας και στη διευκόλυνση όλων των λειτουργιών της δικαιοσύνης, ενώ αποδείχθηκαν και ιδιαίτερος

χρήσιμες προσθήκες κατά τη διάρκεια της εξ αποστάσεως εργασίας λόγω της πανδημίας του κορονοϊού (Βρετού, 2021).

Παράλληλα, με το άρθρο 19 παρ. 5 του νόμου 4267/2014 προβλέφθηκε η δυνατότητα για την κατάθεση των δικογράφων, ακόμα και όταν η ώρα βρίσκεται εκτός του ωραρίου λειτουργίας των δικαστηρίων και σε εξαιρετές μέρες. «5. Η προβλεπόμενη στην κείμενη νομοθεσία ηλεκτρονική κατάθεση ενδίκων μέσων, βοηθημάτων και οποιουδήποτε εν γένει δικογράφου, εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις, μπορεί να γίνει και εκτός των ωρών λειτουργίας των υπηρεσιών και των γραμματειών των δικαστηρίων, καθώς και κατά τις εξαιρετές ημέρες. Δικόγραφα κατατιθέμενα σε οποιαδήποτε ώρα εργάσιμης ημέρας λογίζονται ότι κατατέθηκαν μέσα στο ωράριο εργασίας της ίδιας ημέρας. Δικόγραφα κατατιθέμενα σε εξαιρετές ημέρες λογίζονται ότι κατατίθενται την αμέσως επόμενη ημέρα.» (Νόμος 4267/2014

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί και η απόφαση του ΕΔΔΑ υπ' αριθμ. 16/06/2009, υπόθεση Lawyer Partners A. S. κατά της Σλοβακίας, η οποία όρισε ότι η ελλιπής υλικοτεχνική υποδομή και η απουσία μίας ηλεκτρονικής δικαιοσύνης στην Σλοβακία παραβιάζει το άρθρο 6 της ΕΣΔΑ, για τη δίκαιη δίκη. Το σκεπτικό της υπόθεσης, που ήταν ιδιαίτερα καινοτόμο για την εποχή του, βασίστηκε στη λογική ότι δεν έχουν όλοι οι πολίτες τη δυνατότητα να μεταβαίνουν στα εθνικά δικαστήρια και για το λόγο αυτό η απουσία ενός ολοκληρωμένου ηλεκτρονικού συστήματος τους αποτρέπει από το να ασκήσουν το δικαίωμα τους για μία δίκαιη δικαστική κρίση (Ανδρουλάκης, 2018).

2.2 Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης

Στην Ελλάδα η διοικητική δικαιοσύνη αποτελείται από τα διοικητικά δικαστήρια ουσίας (πρωτοδικεία και εφετεία) και από το Συμβούλιο της Επικρατείας (ΣτΕ) και αφορά τις σχέσεις των διοικουμένων πολιτών και του κράτους. Στη διοικητική δικαιοσύνη ο νόμος για την ενσωμάτωση των πληροφοριακών συστημάτων είναι ο νόμος 3659/2008 «Βελτίωση και επιτάχυνση των διαδικασιών της δίκης στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α 77/7.5.2008). Με το νόμο 4055/2012 (ΦΕΚ Α' 51/12.3.2012), όπως προαναφέρθηκε, στα άρθρα 42 και 49 ορίστηκε η ηλεκτρονική κοινοποίηση εγγράφων από τους υπαλλήλους των δικαστηρίων στους διαδίκους και με το νόμο 3979/2011 θεσπίστηκε το ελληνικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας της Δημόσιας Διοίκησης, πριν ακόμη τον σχεδιασμό του Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.-Δ.Δ. (Τρουλινός, 2020).

Επίσης, το Π.Δ. 40/2013 (ΦΕΚ Α' 75, 22.3.2013) προέβλεπε τη διαδικασία για την ηλεκτρονική υποβολή των διοικητικών υποθέσεων, χωρίς όμως επιτυχία, δεδομένου ότι τα περισσότερα διοικητικά δικαστήρια τότε δεν διέθεταν πληροφοριακό σύστημα. Έτσι, εφαρμόστηκε εθελοντικά μόνο για το Συμβούλιο της Επικρατείας (Πικραμένος κ.ά., 2021).

Το έργο «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης» (Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.-Δ.Δ.) αποτέλεσε τμήμα των χρηματοδοτήσεων του ΕΣΠΑ κατά τα έτη 2007-2013. Το Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.-Δ.Δ. αφορά το σύνολο της διοικητικής δικαιοσύνης και επηρεάζει τόσο τα Διοικητικά Δικαστήρια καθώς και το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όσο και τους δικηγόρους και τους απλούς πολίτες. Το σχέδιο αυτό οργανώθηκε υπό την επίβλεψη του Συμβουλίου της Επικρατείας, με τη βοήθεια του Γενικού Επιτρόπου και την συνεργασία με τα κατά τόπους διοικητικά δικαστήρια (Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, 2014).

Η πιλοτική εφαρμογή των βασικότερων υπηρεσιών του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (Ο.Σ.Δ.Δ.Υ.-Δ.Δ.), θα ξεκινούσε από το έτος 2014, οπότε και υπεγράφη η σύμβαση, αλλά τελικά ξεκίνησε τον

Σεπτέμβριο του έτους 2016. Μία από τις πρώτες λειτουργίες του συστήματος ήταν η ηλεκτρονική κατάθεση των δικογράφων στα Διοικητικά Δικαστήρια. Αυτό προβλεπόταν ήδη από το 2008, σε συνδυασμό με την ηλεκτρονική επίδοση των εγγράφων, αλλά δεν τέθηκε σε εφαρμογή παρά πολλά χρόνια αργότερα. Παρά την ύπαρξη της δυνατότητας αυτής, όμως, μέχρι και σήμερα προτιμάται, κατά σχεδόν αποκλειστικότητα, η κατάθεση φυσικού φακέλου και αποδεικτικών εγγράφων στις Γραμματείες των διοικητικών δικαστηρίων (Τρουλινός, 2020).

Σύμφωνα με το Π.Δ. 40/2013, προβλέφθηκε ότι τα ένδικα μέσα και βοηθήματα ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας και των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, καθώς και η έφεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, επιτρεπόταν να κατατίθενται με ηλεκτρονικά μέσα, μόνο όταν έφεραν την «*προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή*» κατά το άρθρο 3 παρ. 1 του Π.Δ. 150/2001. Η προϋπόθεση της ηλεκτρονικής υπογραφής επιβάλλεται και για την ηλεκτρονική επίδοση των δικογράφων, δεδομένου ότι η πράξη προσδιορισμού της δικασίμου από τον Πρόεδρο και τον Εισηγητή καθώς και όλα τα υπόλοιπα έργα πρέπει να φέρουν την προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή, που ορίζεται από το νόμο. Αυτή η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή ή ψηφιακή υπογραφή στηρίζεται κατά το νόμο στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, με την χρήση της Ασφαλούς Διάταξης Δημιουργίας Υπογραφής (ή εν συντομία ΑΔΔΥ). Με την έννοια της ΑΔΔΥ εξομοιώνεται κάποια συσκευή, όπως το *UsbToken*, η *SmartCard* μαζί με το *CardReader*, η οποία διαθέτει τις ορισμένες προδιαγραφές. Στην συσκευή αυτή θα εισαχθούν τα ψηφιακά πιστοποιητικά και θα αποθηκευτούν με τρόπο ασφαλή. Κατά το ουσιαστικό και δικονομικό δίκαιο της Ελλάδας, η υπογραφή που τοποθετείται με τον ανωτέρω τρόπο είναι η μόνη που μπορεί να εξομοιωθεί με την ιδιόχειρη και να φέρει όλες τις έννομες συνέπειες αυτής (Κανελλοπούλου, 2013).

Για την πληρότητα της ανάλυσης, παρουσιάζεται ο τρόπος κατάθεσης ενός διοικητικού δικογράφου στο σύστημα αυτό. Ο δικηγόρος, εισάγεται με τους προσωπικούς και εξατομικευμένους κωδικούς του στο Πληροφοριακό Σύστημα του Δικηγορικού Συλλόγου στον οποίο ανήκει, ο οποίος επιβεβαιώνει τα στοιχεία του και ελέγχει αν υφίσταται κώλυμα για την κατάθεση του δικογράφου. Εν συνεχεία, επιλέγει το καθ' ύλην αρμόδιο Δικαστήριο, το είδος του δικογράφου και ορίζει τα αναγκαία στοιχεία του εντολέα του, το παράβολο, τις προεισπράξεις κλπ. Τέλος, κανονίζει τον αριθμό των αντιγράφων και τις επιδόσεις του δικογράφου. Όσον αφορά το παράβολο, λόγω της διαλειτουργικότητας με το TAXISNET του Υπουργείου Οικονομικών, μπορεί να το εξοφλήσει άμεσα μέσω αυτής της υπηρεσίας και να καταθέσει τα δικαιολογητικά στο αρμόδιο Δικαστήριο. Η υπηρεσία επίσης διαθέτει και ηλεκτρονική παρακολούθηση της διαδικασίας της υπόθεσης είτε στον ιδιώτη είτε στο δικηγόρο του (Τρουλινός, 2020).

Τέλος, λόγω της πανδημίας του κορονοϊού, τα άρθρα 75 και 76 του νόμου 4635/2019 κατέστησαν υποχρεωτική την ηλεκτρονική διακίνηση των εγγράφων μεταξύ των διαδικών και των δικαστηρίων της Διοικητικής Δικαιοσύνης, ενώ το άρθρο 79 του ίδιου νόμου, έδωσε τη δυνατότητα για τηλεσυνεδρίαση των Διοικητικών Δικαστηρίων, είτε αυτεπάγγελτα από τον Πρόεδρο του Δικαστηρίου, είτε κατόπιν αιτήματος του διαδικού (Πικραμένος κ.ά., 2021). Έτσι, «*6. Ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο δικαστής, που διευθύνει το δικαστήριο, μπορεί, ύστερα από αίτημα αυτού που ασκεί το ένδικο βοήθημα, το οποίο υποβάλλεται με το εισαγωγικό δικόγραφο ή αυτεπαγγέλτως, να αποφασίσει ότι οι διάδικοι και οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους θα μετέχουν στη συνεδρίαση και θα διενεργούν διαδικαστικές πράξεις ενώπιον του δικαστηρίου, ευρισκόμενοι σε τόπο διαφορετικό από αυτόν της συνεδρίασης.*» (Νόμος 4635/2019).

2.3 Ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης δικαστικών υποθέσεων πολιτικής και ποινικής Δικαιοσύνης

2.3.1 Πληροφορική Τεχνολογία για το σύνολο της δικανικής διαδικασίας

Στη σύγχρονη εποχή, η δικαστική δικαιοδοσία οφείλει να μετεξελιχθεί, προκειμένου να συμβαδίσει με τα τεχνολογικά επιτεύγματά της, συμβάλλοντας έτσι στην επικράτηση της Πληροφορικής Τεχνολογίας τόσο στην πολιτική όσο και στην ποινική δικανική διαβούλευση. Πιο συγκεκριμένα, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (εφεξής αναφερόμενο ως ΥΔΑΔ), διαμορφώνει ένα σύστημα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, που εκσυγχρονίζει τις Υπηρεσίες Δικαιοσύνης (Γιαννόπουλος, 2018).

Προκειμένου να υπερνικήσει τα γραφειοκρατικά δεδομένα που χαρακτηρίζουν την ελληνική δημόσια διοίκηση, εφαρμόζονται οι Τεχνολογίες Πληροφορικής και Επικοινωνιών (εν συντομία ως ΤΠΕ) και έτσι σταδιακά αναπτύσσονται και αναβαθμίζονται τα πληροφοριακά συστήματα και οι ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων. Είναι υπέρ το δέον σημαντική ως αναβάθμιση, καθώς θέτει την δικαιοσύνη στην εποχή της τεχνολογίας και της αξιοποίησης των επιτευγμάτων της (Πικραμένος κ.ά., 2021).

Αναλυτικότερα, γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι αυτή η μετάβαση στην εποχή της γρήγορης ηλεκτρονικής πρόσβασης είναι ιδιαίτερα σημαντική για την άμβλυνση της βραδύτητας που χαρακτηρίζει τον δικανικό μηχανισμό. Ωστόσο, ως εγχείρημα είναι αδιαμφισβήτητα τολμηρό, καθώς απώτερος σκοπός του φαίνεται να είναι ο ηλεκτρονικός συντονισμός του συνόλου των δικαστικών λειτουργιών (Κατράς, 2017).

Με άλλα λόγια, στα πληροφοριακά συστήματα καλούνται να εγγραφούν και να τα χρησιμοποιούν καθημερινά όλα τα πρόσωπα που συμβάλλουν, τυπικά ή άτυπα στην εξέλιξη της ποινικής, πολιτικής και διοικητικής δικαστικής διαδικασίας, όπως είναι το σύνολο του ανθρώπινου δυναμικού και των υπαλλήλων της Θέμιδος, δηλαδή οι τακτικοί δικαστές, οι εντεταλμένοι εισαγγελείς, οι λοιποί δικαστικοί υπάλληλοι, αλλά και οι σωφρονιστικοί υπάλληλοι. Ταυτόχρονα, αναζητείται η συμμετοχή και των δημόσιων φορέων που διαθέτουν ύλη δικαστικών εγγράφων, όπως είναι τα υποθηκοφυλακεία στην επικράτεια της χώρας, αλλά και οι υποδομές εκείνες που εξαρτώνται από την έκβαση της δικαστικής απόφασης, όπως είναι τα καταστήματα κράτησης των κατηγορουμένων. Τέλος, η ηλεκτρονική δικαστική διακυβέρνηση είναι σε θέση να προλειάνει το έδαφος, προκειμένου να είναι πιο αποδοτική η ελληνική συνεργασία με τα ευρωπαϊκά και διεθνή δικανικά όργανα, αποβλέποντας έτσι στην αποκαταστατική δικαιοσύνη, ανεξαρτήτως τοπικών ορίων (Επιτελική Δομή Υπουργείου Δικαιοσύνης, 2018).

Με δεδομένα τα ανωτέρω, η ηλεκτρονική διακυβέρνηση του Υπουργείου Δικαιοσύνης γίνεται πραγματικότητα με την εφαρμογή του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος (εφεξής αναφέρεται ως ΟΠΣ). Αναλυτικότερα, ένα εξατομικευμένο ΟΠΣ διαρθρώνεται από ένα πλήθος «υποσυστημάτων», στο πλαίσιο των οποίων εκτελείται ένα σύνολο εξειδικευμένων εντολών, προκειμένου μέσα από τις εφαρμογές αυτές να παρασχεθεί η πλήρης υποστήριξη για κάθε βασική λειτουργία του δημόσιου οργανισμού, τα οποία στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι τα δικαστικά ηλεκτρονικά συστήματα (Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων, χ.χ.).

Παράλληλα, τα υποσυστήματα αυτά φαίνεται να συμπλέκονται μεταξύ τους προκειμένου να πραγματοποιούνται ανεμπόδιστα και να καλύπτονται πλήρως όλες οι λειτουργικές πληροφοριακές ανάγκες του δημόσιου φορέα. Αυτά διασυνδέονται προκειμένου να ανταλλάσσουν τα δεδομένα που αναζητούνται από τους χρήστες, διαμορφώνοντας έτσι ένα ηλεκτρονικό σύστημα στο οποίο τα αποτελέσματα ενός υποσυστήματος (οι λεγόμενοι έξοδοι) να αξιοποιούνται ως είσοδοι σε άλλα υποσυστήματα (Pearlson et al, 2016).

Έτσι, για την ανταλλαγή των πληροφοριών μεταξύ των υποσυστημάτων, δημιουργείται μια κοινή βάση δεδομένων, στην οποία τα αποθηκευμένα δεδομένα του ενός υποσυστήματος είναι ορατά για ανάγνωση, επεξεργασία, προσθήκη και τροποποίηση από τα λοιπά υποσυστήματα, διευκολύνοντας έτσι την δράση των χρηστών που χρειάζονται τις πληροφορίες άμεσα (Stair & Reynolds, 2020).

Στην ειδική περίπτωση της ποινικής και πολιτικής δικαστικής διαδικασίας, υφίσταται ένα εξατομικευμένο Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, το οποίο αποδίδεται με την

ονομασία «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης (εφεξής και εν συντομία ως ΟΣΔΔΥ-ΠΠ)». Εν συνεχεία, ενυπάρχουν και άλλα πληροφοριακά συστήματα που αναπτύσσονται ακόμα και αναμένεται να συνδεθούν με το ΟΣΔΔΥ-ΠΠ, μιας και ο απώτερος σκοπός είναι η, όσο το δυνατόν, ομογενοποίηση του δικονομικού ηλεκτρονικού πληροφοριακού περιβάλλοντος, για το σύνολο των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων αλλά και εισαγγελιών της χώρας (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής & Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) Α' Φάση, χ.χ.).

Στον αντίποδα, και η διοικητική δικαιοσύνη διαθέτει ένα αυτοτελές ΟΠΣ, το οποίο αποδίδεται ως «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (εν συντομία ΟΣΔΔΥ-ΔΔ)», το οποίο άρχεται από την κατάθεση του δικογράφου και περατώνεται με την έκδοση της διοικητικής δικαστικής απόφασης. Με αυτόν τον τρόπο, επιδιώκεται η επιτάχυνση της απονομής της διοικητικής δικαιοσύνης, αναβαθμίζοντας τα κεντρικά συστήματα που διαχειρίζονται τις διοικητικές υποθέσεις και τις νομολογιακές κρίσεις (Τρουλινός, 2020).

2.3.2 Η υλοποίηση του συστήματος

Η πραγματοποίηση του σχεδίου για την διαμόρφωση του «Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης» διχοτομήθηκε, προκειμένου το έργο να λάβει την απαιτούμενη έγκριση και χρηματοδότηση. Ειδικότερα, στο πλαίσιο της πρώτης φάσης, το ΟΣΔΔΥ-ΠΠ ενσωματώθηκε στο Εταιρικό Σύμφωνο για το Πλαίσιο Ανάπτυξης (ΕΣΠΑ) των ετών 2007-2013. Όταν εκκινήθηκε η χρήση του, τα πληροφοριακά συστήματα εξυπηρετούσαν, κατά κύριο λόγο, τα πολιτικά και τα ποινικά δικαστήρια, με ύλη Εφετείου στις Περιφέρειες της πρωτεύουσας, στον Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη και την Χαλκίδα, αλλά και στις υποθέσεις του Ανώτατου Πολιτικού και Ποινικού Δικαστηρίου, τον Άρειο Πάγο (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής & Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) Α' Φάση, χ.χ.).

Η Β' Φάση του έργου εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ 2014-2020, και εστιάζει περισσότερο στην αναμόρφωση και επέκταση του πληροφοριακού συστήματος, προκειμένου να συμπεριλάβει τα πολιτικά και ποινικά δικαστήρια και τις εισαγγελίες, ανεξαρτήτως τοπικής και υλικής δικαιοδοσίας (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων για την Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Β' Φάση), χ.χ.).

Για να γίνει πιο εύγλωττο το εγχείρημα, κρίθηκε αναγκαίο να παρατεθούν οι στόχοι, τους οποίους καλείται να πραγματώσει το εν λόγω ΟΣΔΔΥ-ΠΠ. Αναλυτικότερα, στην υπ' αριθ. 92531/17-12-2013 Διακήρυξη για Ανοικτό Δημόσιο Διεθνή Διαγωνισμό για το εν λόγω έργο αναφέρεται ότι αυτό στοχεύει, κατ' αρχάς στην επίτευξη της ηλεκτρονικοποίησης του όγκου της ποινικής και πολιτικής δικανικής πληροφορίας, περιλαμβάνοντας την εν γένει ροή του συνόλου των βαθμίδων των δικαστηρίων της ελληνικής επικράτειας (Διακήρυξη Ανοικτού Δημόσιου Διεθνούς Διαγωνισμού για το Έργο: «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης», χ.χ.).

Ταυτόχρονα, με το πληροφοριακό αυτό σύστημα, εισήχθη η καινοτομία ενός ομοιογενούς ηλεκτρονικού περιβάλλοντος, προκειμένου να εξελίσσονται με ταχύτητα και ακρίβεια τα πολιτικά και ποινικά δικαστηριακά δεδομένα, στοχεύοντας και πετυχαίνοντας την αναβαθμισμένη ποιότητα και διασφάλιση του δικαιώματος για δίκαιη δίκη. Τέλος, ένας τρόπος διεθνοποίησης της ελληνικής δικαιοσύνης, αποτέλεσε και η διαλειτουργικότητα του ΟΣΔΔΥ-ΠΠ, μιας και συνδέεται με συστήματα άλλων δημοσίων φορέων της χώρας αλλά και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σακελλαροπούλου κ.ά., 2019).

2.3.3 Επιμέρους στρατηγικές σχετικά με τη λειτουργία του συστήματος

Οι στόχοι του ΟΣΔΔΥ-ΠΠ, αν ιδωθούν πιο εξατομικευμένα, προσανατολίζονται περισσότερο στην πραγμάτωση των γενικών στόχων που είχαν ήδη διατυπωθεί στην διακήρυξη για τον διαγωνισμό ίδρυσής του. Έτσι, πιο συγκεκριμένα, το δικονομικό πληροφοριακό σύστημα επιτάχυνε την απονομή της δικαιοσύνης, αποκαθιστώντας την εμπιστοσύνη των πολιτών προς τις παρεχόμενες με διαφάνεια δικανικές υπηρεσίες, διασφαλίζοντας κατ' επέκταση τη βέλτιστη διοίκηση της τρίτης εξουσίας. Ταυτόχρονα, τα δικαστήρια κατόρθωσαν να μειώσουν τα λειτουργικά έξοδα, ισοσκελίζοντας τον προϋπολογισμό τους, μιας και δεν υφίστανται διαφυγόντα κέρδη λόγω της πρότερης παραγραφής των επιβαλλόμενων στις δικαστικές αίθουσες χρηματικών ποινών αλλά εξοικονομήθηκαν και οι αντίστοιχοι πόροι από το γραφειοκρατικό δικαστικό μοντέλο (Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων για την Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Β' Φάση), χ.χ.).

Οι άμεσες ωφέλειες που αναμένονται μπορούν να εκκινηθούν από την ηλεκτρονική παρουσία και διακίνηση των δικαστικών εγγράφων, από κάθε φορέα που αναζητά το πληροφοριακό αυτό υλικό, επιτρέποντας έτσι, μεταξύ άλλων και την γρήγορη ηλεκτρονική ανάκτηση των πληροφοριών της δίκης αλλά και της ίδιας της πορείας των υποθέσεων. Επιπλέον, ενισχύεται η διαλειτουργικότητα μεταξύ των εμπλεκόμενων δικονομικών φορέων, μιας και διακινούνται ταχύτατα οι πληροφορίες από τα συστήματα κράτησης, αλλά και ανακτώνται δεδομένα από το ποινικό μητρώο και από το σύστημα τήρησης πρακτικών

2.4 Εθνικό ποινικό μητρώο

Στο πλαίσιο της αναβαθμισμένης δικαστικής ηλεκτρονικής παρουσίας, δημιουργήθηκε και το πληροφοριακό σύστημα που καλύπτει τις ανάγκες για τη βάση δεδομένων με τα Ποινικά Μητρώα των πολιτών. Έτσι, το Εθνικό Ποινικό Μητρώο, στην αρχέτυπη μορφή του στόχευε στην επέκταση της ποινικής πληροφοριακής αποθήκευσης δεδομένων για τα μητρώα έξι αστικών κέντρων του ελλαδικού χώρου, του Αυτοτελούς Τμήματος Ποινικού Μητρώου της κεντρικής υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης, των βάσεων δεδομένων μητρώων στις Εισαγγελίες των πρωτοδικείων, και εν τέλει στην δημιουργία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος Εθνικού Ποινικού Μητρώου (εφεξής ως ΟΠΣ ΕΠΜ) (Εθνικό Ποινικό Μητρώο, χ.χ.).

Με το εν λόγω σύστημα, το Υπουργείο στόχευε στην βελτιστοποίηση των παρεχόμενων προς τους πολίτες υπηρεσιών, όσον αφορά στη συλλογή πληροφοριών για το ποινικό τους μητρώο, αλλά και στην διαλειτουργικότητα που ενισχύεται, μιας και δίνεται πρόσβαση σε δημόσιους φορείς, σε δικαστές και εισαγγελείς της χώρας, αλλά και των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (όταν απαιτείται, κατόπιν προϋποθέσεων, πρόσβαση) (Εθνικό Ποινικό Μητρώο, χ.χ.).

Εν έτη 2021, το ΟΠΣ ΕΠΜ αξιοποιείται από το σύνολο των εισαγγελιών Πρωτοδικών της χώρας και εφαρμόζεται και στο Αυτοτελές Τμήμα Ποινικού Μητρώου της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Δικαιοσύνης. Στις εισαγγελίες διατηρούνται τα αρχεία για τους γεννηθέντες κατοίκους των περιφερειών που καλύπτει η δικαιοδοσία τους, ενώ την ίδια στιγμή στο Αυτοτελές Τμήμα Ποινικού Μητρώου, υφίσταται αρχείο για τους Έλληνες του εξωτερικού (National Criminal Records Portal, n.d.).

Ταυτόχρονα, στο Εθνικό Ποινικό Μητρώο καταγράφονται, καταχωρούμενες από τη γραμματεία του ποινικού δικαστηρίου, οι δικαστικές τροποποιήσεις, κατόπιν έκδοσης καταδικαστικών αποφάσεων, αναφέροντας τα στοιχεία του κατηγορουμένου, τις πληροφορίες της δικανικής κρίσης αλλά και την επαπειλούμενη ποινή. Με αυτόν τον τρόπο, ο πολίτης δύναται, κατόπιν σχετικού αιτήματος να παραλάβει, μετά από σχετικό έλεγχο πιστοποίησης το

δελτίο του ποινικού του μητρώου για δικαστική χρήση. Έτσι, η ποινική διαδικασία και η έκδοση του Μητρώου διευκολύνεται τόσο για τους πολίτες, αναβαθμίζοντας την ποιότητα και την ταχύτητα των παρεχόμενων πληροφοριών τόσο για τα δικαστήρια και τις δημόσιες υπηρεσίες, όσο και για τους δικηγόρους και τα κεντρικά μητρώα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Εθνικό Ποινικό Μητρώο, χ.χ.).

Πιο συγκεκριμένα, λήψη αντιγράφου του ποινικού μητρώου, μπορεί να αιτηθεί το σύνολο των εθνικών δικαστικών αρχών, από τα σωφρονιστικά ιδρύματα και τα θεραπευτικά καταστήματα της χώρας, από τις στρατιωτικές αρχές (όπως προβλέπει η αντίστοιχη νομοθεσία), από τα αστυνομικά τμήματα, τις πρεσβείες, αλλοδαπές αρχές που μεταχειρίζονται ύλη ποινικής διαδικασίας, αλλά και από τα αντίστοιχα όργανα της ΕΕ. Η πληθώρα των ωφελούμενων από το παραπάνω πληροφοριακό σύστημα αποδεικνύει περίτρανα την αναγκαιότητα σχεδίασης και εφαρμογής του, επιλύοντας τα συνεχή γραφειοκρατικά εμπόδια και τα χρονικά κωλύματα που αυτά θέτουν (National Criminal Records Portal, n.d.).

2.5 Ολοκληρωμένο σύστημα πρακτικών δικαστηρίων

Εκτός από το Εθνικό Ποινικό Μητρώο θεωρήθηκε σκόπιμη η αναμόρφωση και της ίδιας της διαδικασίας που συντελείται στις δικαστικές αίθουσες, με την ψηφιοποίηση των καταγεγραμμένων, υποχρεωτικά τηρουμένων πρακτικών των δικαστηριακών συνεδριάσεων, προκειμένου να διευκολύνεται η αποθήκευση και η διάθεσή τους, όταν απαιτείται. Έτσι διαμορφώθηκε το πληροφοριακό σύστημα με τίτλο «Ολοκληρωμένο Σύστημα Πρακτικών Δικαστηρίων», εφεξής ως ΟΣΠΔ, το οποίο θα διαχειρίζεται τα πρακτικά του συνόλου των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων της χώρας, με το ηλεκτρονικό σύστημα της ηχογράφησης της συνεδρίασης και της μετέπειτα αποηχογράφησης της (Ολοκληρωμένο Σύστημα Πρακτικών δικαστηρίων, χ.χ.).

Για το εν λόγω έργο, ο ιδιωτικός φορέας που ανέλαβε την διαμόρφωση του ΟΣΠΔ, αναλαμβάνει την υποχρέωση να εγκαταστήσει στις δικαστικές αίθουσες τον αναγκαίο ηλεκτρονικό εξοπλισμό αλλά και να αναπτύξει το αντίστοιχο λογισμικό που θα προσφέρει τις δυνατότητες της μαγνητοφώνησης και απομαγνητοφώνησης. Η εν λόγω υπηρεσία παραχωρείται στον φορέα αυτόν, το ανώτερο για πέντε συναπτά έτη. Με αυτό το πρόγραμμα, το ΟΣΠΔ εκτελείται σε όλα τα πολιτικά δικαστήρια της ελληνικής επικράτειας, ενώ αναμένεται η εφαρμογή του στις ποινικές αίθουσες (Ολοκληρωμένο Σύστημα Πρακτικών δικαστηρίων, χ.χ.).

Την ίδια στιγμή επιχειρείται και το ανάλογο έργο των «Αλληλεπιδραστικών Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών Προδικασίας για την onLine εξυπηρέτηση των δικηγόρων, των δικαστών και των πολιτών». Στο πλαίσιο αυτού του έργου, κεντρικός στόχος φαίνεται να είναι η διαμόρφωση ενός ηλεκτρονικού τόπου όπου θα κατατίθενται και θα καταχωρούνται τα δικαστικά έγγραφα και τα δικόγραφα, σε συνεργασία με το εκάστοτε σύστημα των δικηγορικών συλλόγων, διευκολύνοντας έτσι την υποβολή σχετικών αιτημάτων, την παρακολούθηση των υποθέσεων, αλλά και την ίδια την δικαστική πληροφόρηση του κοινού (Ολομέλεια Δικηγορικών Συλλόγων - Αλληλεπιδραστικές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Προδικασίας - On Line Εξυπηρέτηση Δικηγόρων, Δικαστών, Πολιτών, χ.χ.).

Με το παρόν έργο, σε συντονισμό με την ψηφιακή πύλη του ΟΣΔΥΥ-ΠΠ, τίθενται οι προϋποθέσεις για τη διευκόλυνση των δικών, τυπικά, χωρίς γραφειοκρατικές χρονοτριβές (ένα μοντέλο δίκης «χωρίς χαρτί»), επιτρέποντας στους εξουσιοδοτημένους δικηγόρους να υποβάλλουν με ηλεκτρονικό αίτημα την αγωγή, την ανταγωγή αλλά και τις προτάσεις. Αυτό γίνεται μέσω του ενιαίου πληροφοριακού συστήματος των δικηγορικών συλλόγων, που συνδέεται απευθείας με το ΟΣΔΥΥ-ΠΠ και δύνανται να παρακολουθήσουν την εξέλιξη της πολιτικής δίκης (Ολοκληρωμένο Σύστημα Πρακτικών δικαστηρίων, χ.χ.).

Κεφάλαιο 3: Τα Πληροφοριακά Συστήματα στην δικαιοσύνη στο εξωτερικό

3.1 Το ευρωπαϊκό νομοθετικό σύστημα της δικαστικής συνεργασίας

Το άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) περιέχει ειδική πρόβλεψη για την απρόσκοπτη και ακώλυτη πρόσβαση στη δικαιοσύνη και ορίζει ότι *«Η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου, καθώς και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες. Οι αξίες αυτές είναι κοινές στα κράτη μέλη εντός κοινωνίας που χαρακτηρίζεται από τον πλουραλισμό, την απαγόρευση των διακρίσεων, την ανοχή, τη δικαιοσύνη, την αλληλεγγύη και την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.»* (Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, χ.χ.).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση ως ενιαία νομική και νομοθετική πραγματικότητα έχει διαμορφώσει ένα κοινό σύστημα τον Ευρωπαϊκό Χώρο Ελευθερίας, Ασφάλειας και Δικαιοσύνης. Στο άρθρο 3 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ορίζει ότι *«2. Η Ένωση παρέχει στους πολίτες της χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων σε συνδυασμό με κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, το άσυλο, τη μετανάστευση και την πρόληψη και καταστολή της εγκληματικότητας.»* (Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, χ.χ.).

Ο χώρος αυτός αναλύεται στον τίτλο V τα άρθρα 67 έως 89 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ). Πιο συγκεκριμένα, το άρθρο 67 ορίζει ότι *«1. Η Ένωση συγκροτεί χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, με σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και των διαφορετικών νομικών συστημάτων και παραδόσεων των κρατών μελών.[...]3. Η Ένωση καταβάλλει προσπάθεια για να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο ασφάλειας με τη θέσπιση μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης της εγκληματικότητας, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, μέτρων συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ αστυνομικών και δικαστικών αρχών και των λοιπών αρμοδίων αρχών καθώς και με την αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων σε ποινικές υποθέσεις και, εάν χρειάζεται, την προσέγγιση των ποινικών νομοθεσιών.*

4. Η Ένωση διευκολύνει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ιδίως με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις» (Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χ.χ.).

Στο άρθρο 81 της ΣΛΕΕ ορίζεται ότι *«1. Η Ένωση αναπτύσσει δικαστική συνεργασία στις αστικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, βάσει της αρχής της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων. Η συνεργασία αυτή δύναται να περιλαμβάνει τη θέσπιση μέτρων προσέγγισης των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών.*

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα, ιδίως όταν αυτό είναι απαραίτητο για την καλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, με τα οποία διασφαλίζεται:

- α) η αμοιβαία αναγνώριση μεταξύ των κρατών μελών των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων και η εκτέλεσή τους,*
- β) η διασυνοριακή επίδοση και κοινοποίηση δικαστικών και εξώδικων πράξεων,*
- γ) η συμβατότητα των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο και τη δικαιοδοσία,*

δ) η συνεργασία κατά την αποδεικτική διαδικασία,
ε) η ουσιαστική πρόσβαση στη δικαιοσύνη,
στ) η άρση των εμποδίων στην ομαλή διεξαγωγή αστικών δικών, εν ανάγκη προωθώντας τη συμβατότητα των κανόνων πολιτικής δικονομίας που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη,
ζ) η ανάπτυξη εναλλακτικών μεθόδων επίλυσης των διαφορών,
η) η υποστήριξη της κατάρτισης των δικαστών και των άλλων λειτουργών και υπαλλήλων του τομέα απονομής της δικαιοσύνης.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέτρα με διασυνοριακές επιπτώσεις τα οποία αφορούν το οικογενειακό δίκαιο θεσπίζονται από το Συμβούλιο σύμφωνα με ειδική νομοθετική διαδικασία. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Το Συμβούλιο μπορεί, μετά από πρόταση της Επιτροπής, να εκδώσει απόφαση για τον καθορισμό των πτυχών του οικογενειακού δικαίου με διασυνοριακές επιπτώσεις που μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο πράξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία. Το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα μετά από διαβούλευση με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

Η πρόταση του δευτέρου εδαφίου διαβιβάζεται στα εθνικά κοινοβούλια. Σε περίπτωση αντιθέσεως εθνικού κοινοβουλίου η οποία κοινοποιείται εντός προθεσμίας έξι μηνών από την εν λόγω διαβίβαση, η απόφαση δεν εκδίδεται. Ελλείψει αντιθέσεως, το Συμβούλιο μπορεί να εκδώσει την εν λόγω απόφαση.» (Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χ.χ.).

Επίσης, στο άρθρο 82 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) παρουσιάζεται η δικαστική συνεργασία, κυρίως όσον αφορά σε υποθέσεις με το στοιχείο της διασυνοριακότητας. Πιο συγκεκριμένα, «1. Η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις στην Ένωση θεμελιώνεται στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών και περιλαμβάνει την προσέγγιση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων των κρατών μελών στους τομείς που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και στο άρθρο 83.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, λαμβάνουν μέτρα που αφορούν: α) τον καθορισμό κανόνων και διαδικασιών για να εξασφαλίζεται η αναγνώριση, σε ολόκληρη την Ένωση, όλων των τύπων δικαστικών αποφάσεων και διαταγών, β) την πρόληψη και την επίλυση των συγκρούσεων δικαιοδοσίας μεταξύ κρατών μελών, γ) την υποστήριξη της κατάρτισης των δικαστών και των άλλων λειτουργών και υπαλλήλων του τομέα απονομής της δικαιοσύνης, δ) τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ των δικαστικών ή άλλων ισοδύναμων αρχών των κρατών μελών κατά την άσκηση ποινικών διώξεων και την εκτέλεση των αποφάσεων.

2. Κατά τον βαθμό που είναι απαραίτητο για να διευκολυνθεί η αμοιβαία αναγνώριση των δικαστικών αποφάσεων και διαταγών καθώς και η αστυνομική και δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές διαστάσεις, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία μέσω οδηγιών, μπορούν να θεσπίζουν ελάχιστους κανόνες. Στους ελάχιστους αυτούς κανόνες συνεκτιμώνται οι διαφορές μεταξύ των νομικών συστημάτων και παραδόσεων των κρατών μελών.

Οι ελάχιστοι αυτοί κανόνες αφορούν: α) το αμοιβαίως παραδεκτό των αποδείξεων μεταξύ των κρατών μελών, β) τα δικαιώματα των προσώπων στην ποινική διαδικασία, γ) τα δικαιώματα των θυμάτων της εγκληματικότητας, δ) άλλα ειδικότερα στοιχεία της ποινικής διαδικασίας, τα οποία θα έχουν προηγουμένως προσδιορισθεί από το Συμβούλιο με απόφαση. Για την έκδοση της απόφασης αυτής, το Συμβούλιο αποφασίζει ομόφωνα, μετά από την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η θέσπιση των ελάχιστων κανόνων που αναφέρονται στην παρούσα παράγραφο δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρούν ή να εισάγουν υψηλότερο επίπεδο προστασίας των προσώπων.[...]» (Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χ.χ.).

Στο άρθρο 85 της ΣΛΕΕ ορίζεται η δικαστική συνεργασία στις ποινικές υποθέσεις ως εξής «1. Αποστολή της Ευρωπαϊκής Μονάδας Δικαστικής Συνεργασίας (Eurojust) είναι η

στήριξη και η ενίσχυση του συντονισμού και της συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων εθνικών αρχών για την έρευνα και τη δίωξη σοβαρών εγκλημάτων που έχουν επιπτώσεις σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή απαιτούν δίωξη σε κοινές βάσεις, βάσει επιχειρήσεων που διεξάγονται και πληροφοριών που παρέχονται από τις αρχές των κρατών μελών και την Ευρωπόλ. Σε αυτή τη συνάρτηση, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, μέσω κανονισμών, μπορούν να καθορίζουν τη δομή, τη λειτουργία, το πεδίο δράσης και τα καθήκοντα της Eurojust. Τα καθήκοντα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν: α) την έναρξη ποινικών ερευνών καθώς και την εισήγηση για την κίνηση ποινικών διώξεων που διεξάγονται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, και ειδικότερα των διώξεων που αφορούν αδικήματα κατά των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, β) τον συντονισμό των ερευνών και των διώξεων του στοιχείου α), γ) την ενίσχυση της δικαστικής συνεργασίας, μεταξύ άλλων με την επίλυση των συγκρούσεων δικαιοδοσίας και με στενή συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.[....]

2. Στο πλαίσιο των διώξεων της παραγράφου 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 86, οι επίσημες διαδικαστικές πράξεις διενεργούνται από τους αρμόδιους εθνικούς υπαλλήλους.» (Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χ.χ.).

Από την ανωτέρω παρουσίαση γίνεται φανερό ότι στο πλαίσιο αυτού του κοινού χώρου, κατοχυρώνεται η συνεργασία ανάμεσα στις δικαστικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης των δικαστικών και εξώδικων αποφάσεων. Στην συνεργασία αυτή, ο βασικός πυλώνας είναι το δικαίωμα όλων των Ευρωπαίων πολιτών στην πρόσβαση στο σύστημα της απονομής της δικαιοσύνης σε κάθε χώρα της ΕΕ, στην οποία ζει ή συναλλάσσεται. Στο πλαίσιο του χώρου αυτού, υφίστανται συγκεκριμένα πληροφοριακά συστήματα, τα οποία συνδέουν το σύνολο του ευρωπαϊκού νομικού κόσμου (Βρετού, 2021).

Αρχικά, με το «Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο (ΕΔΔ)» θεσπίστηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση ένα ολοκληρωμένο δίκτυο για την προώθηση των συνεργασιών σε ποινικές υποθέσεις ανάμεσα στα κράτη μέλη της ΕΕ στον τομέα των ποινικών υποθέσεων. Το ολοκληρωμένο αυτό σύστημα αποσκοπεί στην ενίσχυση της θεσμοθετημένης εξωδικαστικής συνεργασίας των κρατών, τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε δικαστικές και νομικές πληροφορίες στον τομέα της δικαιοσύνης. Παράλληλα, προσφέρει ευχερέστερη συνεργασία ανάμεσα στις δικαστικές αρχές των κρατών μελών της ΕΕ και ενισχύει την συνεργασία με τις τρίτες χώρες με τις οποίες συνεργάζεται. Τέλος, μέσω του συστήματος αυτού βελτιώνεται σημαντικά το μοντέλο «διακυβέρνησης της δικαιοσύνης» σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο σε κάθε κράτος μέλος (Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο, χ.χ.).

Επίσης, το σύστημα αυτό διαθέτει τον «Δικαστικό Άτλαντα», ο οποίος συνδράμει στην εξεύρεση των αρμόδιων αρχών για την επίλυση του κάθε ζητήματος δικαστικής συνεργασίας, ανάλογα με το ζητούμενο είδος συνεργασίας. Παράλληλα, τα *Fiches Belges* αποτελούν μία χρηστική μηχανή με συγκεκριμένες πρακτικές πληροφορίες για τις προαναφερθείσες δέσμες μέτρων της δικαστικής συνεργασίας στις ποινικές υποθέσεις (Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο, χ.χ.).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεί μία ενότητα κρατών που αποσκοπεί και στην ενοποίηση των δικαστικών αρχών. Για να είναι εφικτή η ενότητα του ευρωπαϊκού νομικού κόσμου, ο οποίος είναι και ο πρωταρχικός στόχος της, είναι απαραίτητη η πλήρης και η πραγματική εφαρμογή του ευρωπαϊκού δικαίου, δεδομένου ότι κάθε κράτος - μέλος της ΕΕ δεν μπορεί να λειτουργήσει ανεξάρτητα από όλα τα άλλα (Βρετού, 2021).

Εν συνεχεία, το «e-European Justice» αποτελεί την ευρωπαϊκή διαδικτυακή πύλη ηλεκτρονικής δικαιοσύνης, η οποία αρχικά αποσκοπεί στην παροχή πληροφοριών πληροφορίες σχετικά με τα συστήματα απονομής δικαιοσύνης, σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ (23 γλώσσες). Επίσης, παρέχει συνδρομή σε πολίτες, δικηγόρους και δικαστές και επιχειρήσεις σε νομικά ερωτήματα και δικαστικές ερωτήσεις (e-European Justice, χ.χ.).

Παράλληλα, το «*e-CODEX*» είναι ένα δίκτυο επικοινωνίας μεταξύ των εθνικών συστημάτων των κρατών μελών της ΕΕ σε αστικές και ποινικές διαδικασίες με στοιχείο διασυνοριακότητας. Η συνεργασία αυτή επιτυγχάνεται με την ανταλλαγή δεδομένων στον τομέα της ηλεκτρονικής δικαιοσύνης (*e-CODEX*, χ.χ.).

Επίσης, μία ακόμη πολύ σημαντική νομική βάση δεδομένων της ΕΕ είναι η «*Eur-lex*». Αποτελεί την επίσημη βάση του δικαίου της ΕΕ, καθώς περιλαμβάνει τη νομοθεσία και τη νομολογία σε όλες τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ. Αυτό διευκολύνει τους δικαστές, τους δικηγόρους και κάθε πολίτη της ΕΕ στο να μπορεί να λάβει άμεσα και στη μητρική του γλώσσα κάθε ευρωπαϊκό κείμενο της ΕΕ είτε είναι οδηγία είτε κανονισμός είτε οποιασδήποτε άλλης νομικής μορφής κείμενο. Στη βάση *Eur-lex* δημοσιεύεται και η Επίσημη Εφημερίδα της ΕΕ (*Eur-lex*, χ.χ.).

Τέλος, το «*e-Evidence*» είναι η επίσημη βάση δεδομένων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τα ηλεκτρονικά πειστήρια των εγκλημάτων. Αποσκοπεί στο να διευκολύνει τις εθνικές έννομες τάξεις, τις δικαστικές και τις αστυνομικές αρχές των κρατών μελών στην επίλυση των εγκλημάτων και στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (*e-Evidence*, χ.χ.).

Πέραν των ανωτέρω, είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι για την ενσωμάτωση της Τεχνητής Νοημοσύνης στη Δικαιοσύνη, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, όρισε τις πέντε βασικές Αρχές του Ευρωπαϊκού Χάρτη Δεοντολογίας για τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης :

« 1. Αρχή του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων: να διασφαλίζεται ότι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή των εργαλείων και υπηρεσιών τεχνητής νοημοσύνης σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.

2. Αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης: να μην προκαλείται ή ενισχύεται οποιαδήποτε διακριτική μεταχείριση μεταξύ ατόμων ή ομάδων ατόμων.

3. Αρχή της ποιότητας και της ασφάλειας: η επεξεργασία δικαστικών αποφάσεων και δεδομένων να γίνεται με τη χρήση πιστοποιημένων πηγών και άυλων δεδομένων με βάση μοντέλα που έχουν δημιουργηθεί με διεπιστημονικό τρόπο μέσα σε ένα ασφαλές τεχνολογικό περιβάλλον.

4. Αρχή της διαφάνειας, της αμεροληψίας και της δίκαιης μεταχείρισης: οι μέθοδοι επεξεργασίας δεδομένων να είναι προσβάσιμες και κατανοητές, και να επιτρέπεται η διενέργεια εξωτερικών ελέγχων.

5. Αρχή του «ελέγχου από τον χρήστη»: να αποφεύγεται η τυποποιημένη προσέγγιση και να διασφαλίζεται ότι οι χρήστες είναι ενημερωμένοι και έχουν τον έλεγχο των επιλογών τους.» (Ευρωπαϊκή επιτροπή για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης, 2018)».

Επομένως, γίνεται κατανοητό ότι ο Ευρωπαϊκός Χάρτης Δεοντολογίας για την χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης ορίζει τις βασικές αρχές για τη δικαιοσύνη σε συνάρτηση με τις βασικές αρχές και τα θεμελιώδη δικαιώματα της ΕΕ. Πάντως, τίθενται νομικά ζητήματα σχετικά με την χρήση της τεχνητής νοημοσύνης, όπως το αναφαίρετο συνταγματικό δικαίωμα στην αρχή της νομιμότητας και του φυσικού Δικαστή , ενώ όπως γίνεται φανερό υπάρχει πιθανότητα παραβίασης του κανονισμού GDPR για τα προσωπικά δεδομένα των διαδίκων. Τέλος, επειδή βασική αρχή του δικαίου είναι η αρχή της αναλογικότητας, που και στο ελληνικό δίκαιο ορίζεται συνταγματικά στο άρθρο 25, τίθεται ζήτημα αδυναμίας των αλγορίθμων να σταθμίσουν πραγματικά δεδομένα και να εκδώσουν αποφάσεις σεβόμενες την αρχή αυτή (Βρετού, 2021).

3.2 Τα ευρωπαϊκά δικαστικά πληροφοριακά συστήματα

Στην Γερμανία, αξιοποιείται το σύστημα «*RegiSTAR*», το οποίο διαχειρίζεται εμπορικά δεδομένα και δίνει ελευθερία πρόσβασης σε όλους τους πολίτες. Στην Γαλλία, υπάρχει το σύστημα «*Justice.fr*» το οποίο επιτρέπει στους ενάγοντες των υποθέσεων να λαμβάνουν πληροφορίες αναφορικά με δικαστήριο και την υπόθεση που εκδικάζεται. Παράλληλα, υπάρχει

και η πλατφόρμα «Medicys», η οποία αφορά κυρίως τις καταναλωτικές διαφορές. Στην Ισπανία το σύστημα Laxnet παρέχει τη δυνατότητα ανταλλαγής εγγράφων και την χρήση ηλεκτρονικής υπογραφής, ενώ η πλατφόρμα Redabogacia, επιτρέπει στους πολίτες τη διαδικτυακή σύνταξη αιτήσεων για τη νομική βοήθεια (Βρετού, 2021).

Το σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών συνδυάζει κάποια βασικά πληροφοριακά συστήματα κατά την απονομή της δικαιοσύνης, ανταποκρινόμενες στο ευρωπαϊκό πρότυπο. Είναι χαρακτηριστικό ότι η δικαιοσύνη σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, όπως και στην Ελλάδα χαρακτηρίζονταν από δυσκαμψία και έλλειψη ταχύτητας λόγω του χρονοβόρου τρόπου απονομής της δικαιοσύνης. Παράλληλα, η έλλειψη χρήσης των πληροφοριακών συστημάτων, με την έγγραφη κατάθεση των προτάσεων και την χειρόγραφη αποτύπωση των πρακτικών, πέραν της ταχύτητας, χαρακτηρίζεται και από λάθη και ασάφειες, που περιορίζονται από την ηλεκτρονική κατάθεση (Ευρωπαϊκή επιτροπή, 2020).

Κεφάλαιο 4. Η αξιολόγηση των πληροφοριακών συστημάτων

Με δεδομένο ότι τα πληροφοριακά συστήματα που εφαρμόζονται στην πολιτική και ποινική δίκη ήταν ένα ιδιαίτερα δαπανηρό εγχείρημα, κρίνεται αναγκαίο να αξιολογηθεί η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προκειμένου να εξαχθούν ασφαλή συμπεράσματα για τη βιωσιμότητά τους. Ταυτόχρονα, η αξιολόγησή τους είναι αναγκαία για να κατανοηθεί περαιτέρω και πιο ολιστικά ο τρόπος με τα οποία εκείνα λειτουργούν και εκτελούν το πλήθος των εντολών για την διευκόλυνση της δικανικής ύλης (Willcocks, 2013).

Τα κριτήρια για την αξιολόγησή τους εδράζονται κυρίως στους τομείς της απόδοσης (*efficiency*), δηλαδή κατά πόσο εκείνα είναι σε θέση με το μικρότερο δυνατό κόστος να εκτελέσουν τις λειτουργίες τους, της αποτελεσματικότητας (*effectiveness*), δηλαδή την ποιότητα της παρεχόμενης υπηρεσίας, της σχέσης κόστους-οφέλους (*cost-benefit analysis*) αλλά και ως προς τη χρηστικότητα της (*usability*) (Cronholm & Goldkuhl, 2003).

Έτσι, κατόπιν προσεκτικής παρατήρησης και συλλογής των δεδομένων αναφορικά με την δράση των δικαστικών πληροφοριακών συστημάτων, προκύπτουν αβίαστα ορισμένα συμπεράσματα που αποδίδουν την ειλικρινή εικόνα και δικαιολογούν τη θεσμοθέτηση και τη συνέχιση της λειτουργίας τους. Πιο συγκεκριμένα διαφαίνεται ότι τα πληροφοριακά συστήματα της ποινικής και πολιτικής δικαιοσύνης κατόρθωσαν να εξοικονομήσουν τους αναγκαίους υλικούς πόρους, μειώνοντας τα δαπανώμενα ποσά για την γραφειοκρατική περάτωση μιας εργασίας (Willcocks, 2013).

Αυτό συμβαίνει καθώς περιορίστηκε ο αριθμός των αναλώσιμων ειδών αλλά και των φωτοτυπικών μηχανημάτων και των εξαρτημάτων τους, αφού πλέον τα έντυπα δεν χρειάζεται να βρίσκονται σε υλική μορφή αλλά αρκεί η ηλεκτρονική παρουσία τους στα δικαστικά πληροφοριακά συστήματα. Ταυτόχρονα, εξοικονόμησαν χρηματοδοτήσεις αναφορικά με την αναγκαιότητα για περαιτέρω δόμηση και στέγαση δικαστικών αιθουσών λόγω της διαρκώς αυξανόμενης δικαστικής ύλης (Cronholm & Goldkuhl, 2003).

Παράλληλα, ο περιορισμός του προϋπολογισμού συνιστά πραγματικότητα, ειδικότερα αν λάβει κανείς υπόψιν ότι καταργούνται τα παράλληλα πληροφοριακά συστήματα με ίδιο περιεχόμενο που διατηρούνται στους χώρους των δικαστηρίων και των εισαγγελιών, διαμορφώνοντας ένα ενιαίο σύστημα στο οποίο έχει πρόσβαση το σύνολο των εμπλεκομένων της δικαστικής διαδικασίας, καταβάλλοντας άπαξ την ετήσια συνδρομή υποστήριξης (Willcocks, 2013).

Τέλος, όπως προαναφέρθηκε, τα δικαστήρια βρίθουν από καθημερινά πινάκια πολλών υποθέσεων που χρειάζονται την δικανική διερεύνηση και έκδοση δικαστικών αποφάσεων. Στην ελληνική επικράτεια, τα δικαστικά μέγαρα ασφυκτούν από την πληθώρα αποφάσεων που αναβάλλονται, καθώς δεν προλαβαίνουν να εκδικαστούν στο χρονικό όριο λειτουργίας και εργασίας των δικαστικών υπαλλήλων (Ανδρουλάκης, 2018).

Έτσι, το «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης» σε συνδυασμό με τα επιμέρους πληροφοριακά του συστήματα επιτρέπουν την εισαγωγή μικρότερου αριθμού υποθέσεων που απαιτείται να λάβουν άμεσα δικαστική κρίση. Αυτό έχει ως συνέπεια, να περιορίζονται, πέρα από τις δικάσιμες υποθέσεις και τα έξοδα που απαιτούνται για την εκδίκαση, όπως είναι, ιδιαίτερα στις ποινικές δίκες, τα χρηματικά ποσά για την εμφάνιση και εξέταση των μαρτύρων αλλά και για την μεταγωγή των κρατουμένων (Βρετού, 2021).

Παράλληλα, η αποτελεσματικότητα των δικαστικών πληροφοριακών συστημάτων διαφαίνεται και από το σύνολο των νέων δυνατοτήτων που προσφέρονται στους πολίτες, στο πλαίσιο της χρηστής και ταχύτατης επιτέλεσης των αιτημάτων που αυτοί θέτουν προς την δικαστική δικαιοσύνη και διοίκηση. Οι πολίτες εξυπηρετούνται πιο ποιοτικά, μιας και οι βάσεις δεδομένων που υπάρχουν στα δικαστήρια και στις εισαγγελίες της ελληνικής επικράτειας

μπορούν να τους προσφέρουν άμεσες απαντήσεις αναφορικά με την ενημέρωση και γνώση του σταδίου στο οποίο βρίσκεται η υπόθεσή τους ή το σχετικό τους αίτημα. Φυσικά, δεν πρέπει να λησμονείται και η ικανότητα άμεσης διεκπεραίωσης των υποχρεώσεών του, μιας και πλέον μπορεί να τα καταθέσει ηλεκτρονικά στο σύστημα του ΟΣΔΔΥ-ΠΠ, αφηφώντας τα πάλαι γραφειοκρατικά μοντέλα που τροχοπεδούσαν την γρήγορη διενέργεια των διαδικαστικών της δίκης διεργασιών (Ανδρουλάκης, 2018).

Από όλα τα παραπάνω γίνεται εύκολα αντιληπτό ότι τα πληροφοριακά συστήματα της ηλεκτρονικής δικαστικής διακυβέρνησης διαμορφώνουν τις προϋποθέσεις για ελευθέρωση της δικανικής διαδικασίας από τα στέρεα και άκαμπτα όρια της δικαστικής αίθουσας, απλοποιώντας την πολιτική και ποινική δίκη και δίνοντας νέες δυνατότητες επιτέλεσης των αναγκαίων δικογραφικών καταθέσεων χωρίς την ανάγκη φυσικής παρουσίας του εξουσιοδοτημένου για αυτές προσώπου (Βρετού, 2021).

Έτσι, η απόδοσή τους είναι ικανοποιητική, συμβάλλοντας στην αποτελεσματικότητα και την ποιοτική λειτουργία του δικαστικού μηχανισμού, ισοσκελίζοντας τη σχέση κόστους και οφέλους, προωθώντας την χρηστικότητα ενός ηλεκτρονικού συστήματος στην εποχή της ψηφιοποίησης του συνόλου των διαδικαστικών διεργασιών (Ανδρουλάκης, 2018).

Καταληκτικά, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται το γεγονός ότι κανένα πληροφοριακό σύστημα δεν είναι πανάκεια, αλλά απαιτείται συνεχής βελτίωσή τους και ανατροφοδότηση από το σύνολο των εμπλεκόμενων στη χρήση τους. Είναι αναγκαίο να επιτευχθεί ένας ολικός επανασχεδιασμός των επιχειρηματικών διαδικασιών, που θα διευκολύνουν την αποδοτικότερη εκτέλεση εργασιών, στο πλαίσιο της πολιτικής και ποινικής δίκης, υλοποιώντας την διαλειτουργικότητα μεταξύ όλων των υπηρεσιών του δημοσίου τομέα και ενθαρρύνοντας τους πολίτες και τους παράγοντες των δικαστικών αιθουσών να αδράξουν το απελευθερωμένο από γραφειοκρατία και ανανεωμένο δικανικό σύστημα πληροφορίας και δεδομένων.

Κεφάλαιο 5. Μεθοδολογία έρευνας

5.1 Σκοπός της έρευνας

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ) στο χώρο της δικαιοσύνης από την πλευρά των δικαστικών υπαλλήλων, ως χρήστες.

5.2 Επιμέρους στόχοι

- Η αξιολόγηση των γνώσεων και της ετοιμότητας των δικαστικών υπαλλήλων για τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων.
- Η διερεύνηση της ποιότητας και της απόδοσης των Πληροφοριακών Συστημάτων στις ανάγκες των δικαστικών υπαλλήλων.
- Η διερεύνηση των δημογραφικών χαρακτηριστικών (φύλο, ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο κλπ) που ενδεχομένως επηρεάζουν τις απόψεις των ερωτώμενων.

5.3 Ερευνητικά ερωτήματα

- Οι δικαστικοί υπάλληλοι διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων;
- Η επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων καθώς και η απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή θεωρούνται απαραίτητες και παρέχονται σε επαρκή βαθμό;
- Είναι ικανοποιητική η ποιότητα και η απόδοση των Πληροφοριακών Συστημάτων στις ανάγκες των δικαστικών υπαλλήλων;
- Ποιοι επιμέρους δημογραφικοί παράγοντες (φύλο, ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο κλπ) μπορεί να σχετίζονται με τις απόψεις των ερωτώμενων;

5.4 Δείγμα της έρευνας

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 137 δικαστικοί υπάλληλοι. Η έρευνα διεξήχθη το διάστημα από 15 Φεβρουαρίου έως 15 Μαρτίου.

5.5 Μέθοδος συλλογής δεδομένων

Για τη συλλογή του δείγματος επιστρατεύτηκε η χρήση βολικής δειγματοληψίας ή δειγματοληψία ευκολίας. Ως εκ τούτου το link του ερωτηματολογίου ανέβηκε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης στην ομάδα επικοινωνίας δικαστικών υπαλλήλων.

5.6 Ζητήματα Δεοντολογίας

Κάθε ερωτηματολόγιο είχε ένα εισαγωγικό σημείωμα που διασαφηνίζει στους ερωτώμενους ότι το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν

αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας.

5.7 Επιλογή μεθόδου και ερευνητικού εργαλείου

Οι επιστημονικές έρευνες διακρίνονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες: τις ποσοτικές και τις ποιοτικές. Οι ποσοτικές έρευνες παρουσιάζουν τα δεδομένα τους με αριθμούς, σε πίνακες κατανομών και χρησιμοποιούν στατιστική ανάλυση. Οι ποιοτικές, από την άλλη πλευρά, σχολιάζουν και αξιοποιούν τα δεδομένα ή τις πληροφορίες τους ως λεκτικά σύνολα (Πασχαλιώτη & Μίλεση, χ.χ.).

Η μέθοδος που ακολουθείται στην παρούσα εργασία είναι η ποσοτική μέθοδος και μέσω αυτής η ερευνήτρια στοχεύει στην εξαγωγή στατιστικών συμπερασμάτων που απεικονίζουν την γενικότερη συμπεριφορά του πληθυσμού στόχου. Σύμφωνα με τον Creswell (2011), η ποσοτική προσέγγιση αποτελεί βασική επιλογή σε περιπτώσεις κατά τις οποίες διερευνάται η αποτίμηση και εξήγηση σχέσεων μεταξύ μεταβλητών.

Από τα πιο συνηθισμένα εργαλεία στην ποσοτική έρευνα για τη συλλογή πληροφοριών, οι οποίες δεν είναι άμεσα παρατηρήσιμες, είναι τα ερωτηματολόγια με ερωτήσεις κλειστού τύπου (Gall, Borg & Gall, 2014).

Το παρών ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με βάση το σκοπό της έρευνας σε συνδυασμό με την εμπειρία και τις γνώσεις της ερευνήτριας (Δικαστικός υπάλληλος στην Εισαγγελία Εφετών Πατρών). Ωστόσο, η οριστικοποιημένη και τελική μορφή του ερωτηματολογίου έγινε λαμβανομένων υπόψη των σχολίων του επιβλέποντος Καθηγητή.

Το παρών ερωτηματολόγιο αποτελείται από 27 ερωτήσεις, οι οποίες χωρίζονται σε 3 ενότητες. Η πρώτη ενότητα περιλαμβάνει 5 ερωτήσεις κλειστού τύπου που αφορούν γενικές πληροφορίες που σχετίζονται με τα ατομικά, δημογραφικά και επαγγελματικά χαρακτηριστικά των δικαστικών υπαλλήλων. Η δεύτερη ενότητα περιλαμβάνει 9 ερωτήσεις κλειστού τύπου, οι οποίες αφορούν τις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων. Τέλος, η τρίτη ενότητα περιλαμβάνει 13 ερωτήσεις κλειστού τύπου για την διερεύνηση της ποιότητας και της απόδοσης των παρεχομένων υπηρεσιών των Πληροφοριακών Συστημάτων.

Η μέτρηση των αποτελεσμάτων της πρώτης ενότητας γίνεται με ονομαστική κλίμακα, ενώ της δεύτερης και τρίτης ενότητας (πλην της ερώτησης 8 του β μέρους) βασίζονται σε διαβαθμισμένη πενταβάθμια κλίμακα τύπου Likert που εκτείνεται από το 1 «Καθόλου ή Διαφωνώ» έως το 5 «Συμφωνώ πάρα πολύ ή Παρά πολύ ή Πάρα πολύ συχνά»

5.8 Στατιστική επεξεργασία

Η στατιστική ανάλυση των δεδομένων έγινε με τη χρήση του στατιστικού προγράμματος Statistical Package for Social Science (SPSS 21), στο οποίο κατασκευάστηκε μια βάση όπου εισήχθησαν τα δεδομένα των ερωτηματολογίων για να πραγματοποιηθεί η στατιστική ανάλυση, η οποία αποτελείται από την Περιγραφική και Επαγωγική Στατιστική.

Επιπλέον με δεδομένο ότι για κάθε μεταβλητή απαιτείται διαφορετική αντιμετώπιση όσο αφορά τη στατιστική ανάλυση, στην Περιγραφική στατιστική για τις:

- Κατηγορικές μεταβλητές χρησιμοποιήθηκαν πίνακες συχνότητας – ποσοστών και ραβδογραμμάτα,
- Ιεραρχικές μεταβλητές χρησιμοποιήθηκε μέση τιμή, τυπική απόκλιση, μέγιστο, ελάχιστο και ραβδογράμματα μέσων όρων.

Στην επαγωγική στατιστική χρησιμοποιήθηκαν:

- το μη παραμετρικό test Mann-Whitney για την σύγκριση των μέσων όρων διαφορετικών ομάδων του δείγματος και τις ερωτήσεις όπου η ανεξάρτητη μεταβλητή ήταν κατηγορική (με 2 κατηγορίες) και η εξαρτημένη ιεραρχική,
- το μη παραμετρικό test Kruskal-Wallis για την σύγκριση των μέσων όρων διαφορετικών ομάδων του δείγματος και τις ερωτήσεις όπου η ανεξάρτητη μεταβλητή ήταν κατηγορική (με περισσότερες από 2 κατηγορίες) και η εξαρτημένη ιεραρχική,
- το μη παραμετρικό test Chi-Square όταν και οι 2 μεταβλητές ήταν κατηγορικές.

Για όλους τους ελέγχους υποθέσεων χρησιμοποιήθηκε επίπεδο στατιστικής σημαντικότητας $\alpha=0,05$. Αυτό σημαίνει ότι, όταν $p\text{-value}<0,05$:

- α) στα στατιστικά τεστ Mann-Whitney και Kruskal-Wallis, υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στους μέσους όρους των εξεταζόμενων ομάδων του δείγματος και,
- β) στο Chi-Square υπάρχει εξάρτηση ανάμεσα στις υπό μελέτη μεταβλητές.

Κεφάλαιο 6. Αποτελέσματα

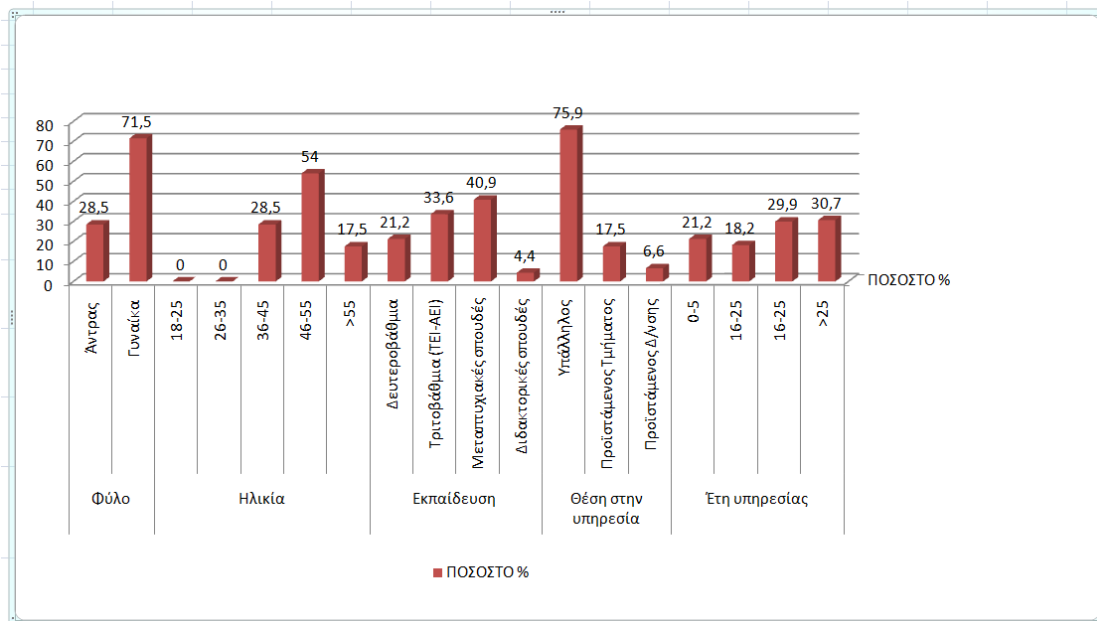
6.1 Περιγραφική Στατιστική

6.1.1 Δημογραφικά χαρακτηριστικά

Πίνακας 6.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=137)

		Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
Φύλο	Άντρας	39	28,5
	Γυναίκα	98	71,5
Ηλικία	18-25	-	-
	26-35	-	-
	36-45	39	28,5
	46-55	74	54
	>55	24	17,5
Εκπαίδευση	Δευτεροβάθμια	29	21,2
	Τριτοβάθμια (ΤΕΙ-ΑΕΙ)	46	33,6
	Μεταπτυχιακές σπουδές	56	40,9
	Διδακτορικές σπουδές	6	4,4
Θέση στην υπηρεσία	Υπάλληλος	104	75,9
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	17,5
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	6,6
Έτη υπηρεσίας	0-5	29	21,2
	6-15	25	18,2
	16-25	41	29,9
	>25	42	30,7

Το δείγμα αποτελείται σχεδόν στο σύνολό του από γυναίκες (71,5%). Ωστόσο, υπάρχει και αντιπροσώπευση ανδρών σε ποσοστό 28,5%. Το μεγαλύτερο ποσοστό των ερωτώμενων ανήκουν στην ηλικιακή ομάδα 46-55 ετών (54%), αλλά εντοπίζονται και αρκετοί στην ηλικιακή ομάδα 36-45 (28,5%) και ελαφρώς λιγότεροι στην ηλικιακή ομάδα >55 (17,5%). Η πλειονότητα των συμμετεχόντων στην έρευνα είναι κάτοχοι Μεταπτυχιακού τίτλου (40,9%), με τους απόφοιτους ΑΕΙ-ΤΕΙ να αποτελούν τη δεύτερη πολυπληθέστερη ομάδα (33,6). Επίσης, οι περισσότεροι εργαζόμενοι του δείγματος είναι Υπάλληλοι (75,9%). Τέλος, το μεγαλύτερο μέρος του δείγματος (30,7%) έχει >25 έτη υπηρεσίας (Πίνακας 6.1, Γράφημα 6.1).

Γράφημα 6.1. Δημογραφικά χαρακτηριστικά του δείγματος (N=137)

6.1.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων

Πίνακας 6.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων

A/A	Ερώτηση	Ελάχιστο	Μέγιστο	M.T.	T.A.
Ερ.					
6	Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές	2	5	3,84	,868
7	Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας	1	5	4,04	,882
9	Απαιτούμενες δεξιότητες για τον χειρισμό των ΠΣ	1	5	4,29	,850
10 α)	Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΣ συμμετείχα στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών	1	5	2,42	1,365
10β)	Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να συμμετέχω στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών.	1	5	3,79	1,185
10γ)	Προτίθεται να συμμετάσχω με προτάσεις κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου	1	5	3,53	1,435
11	Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση-επιμόρφωση για τη χρήση τους	1	5	2,29	1,255
12	Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση-επιμόρφωση στους δικαστικούς υπαλλήλους	1	4	2,01	1,081
13	Θεωρείτε ότι η συνεχής επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων ως προς τη χρήση των ΠΣ (μέσω σεμιναρίων, ενημερωτικών προγραμμάτων) είναι απαραίτητη	3	5	4,85	0,381
14	Η υλικοτεχνική υποδομή, που απαιτείται για την χρήση των ΠΣ (υπολογιστές, εξοπλισμός κλπ.), παρέχεται σε επαρκή βαθμό	1	5	2,83	1,089
Cronbach's Alpha			0,699		

Στο Β μέρος του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν τις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση τους.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 6.2 ο υψηλότερος μέσος όρος (Μ.Ο. = 4,85) σημειώνεται στην ερώτηση «Θεωρείτε ότι η συνεχής επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων ως προς τη χρήση των ΠΣ (μέσω σεμιναρίων, ενημερωτικών προγραμμάτων) είναι απαραίτητη». Αυτό σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων συμφωνούν περισσότερο στο ότι η επιμόρφωση είναι απαραίτητη (το 80,4% του δείγματος επέλεξε την απάντηση Πάρα πολύ).

Ακολούθως, όπως προκύπτει από τον πίνακα 5.2 ο χαμηλότερος μέσος όρος (Μ.Ο. = 2,01) σημειώνεται στην ερώτηση «Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση-επιμόρφωση στους δικαστικούς υπαλλήλους». Αυτό σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων συμφωνούν λιγότερο στο ότι παρέχεται ικανοποιητική επιμόρφωση μετά την εφαρμογή των ΠΣ (το 45,3% του δείγματος επέλεξε την απάντηση Καθόλου).

Επιπλέον αξίζει να αναφερθεί ότι υψηλούς μέσους όρους εμφανίζουν οι ερωτήσεις: α) «Απαιτούμενες δεξιότητες για τον χειρισμό των ΠΣ» (Μ.Ο.= 4,29), δηλαδή οι συμμετέχοντες

πιστεύουν περισσότερο ότι διαθέτουν τις απαιτούμενες δεξιότητες για τον χειρισμό των ΠΣ και β) «Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας» (Μ.Ο.= 4,04), δηλαδή οι συμμετέχοντες θεωρούν ότι διαθέτουν εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας.

Αντίστοιχα χαμηλούς μέσους όρους εμφανίζουν οι ερωτήσεις: α) «Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση-επιμόρφωση για τη χρήση τους» (Μ.Ο.= 2,29), δηλαδή οι συμμετέχοντες συμφωνούν λιγότερο στο ότι πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση-επιμόρφωση και β) «Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΣ συμμετείχα στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών» (Μ.Ο.= 2,42), δηλαδή οι συμμετέχοντες συμφωνούν λιγότερο στο ότι κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΣ συμμετείχαν στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών.

Τέλος, ο συντελεστής Cronbach's Alpha έλαβε τιμή ,699, δηλαδή οριακά την τιμή 0,7 που θεωρείται ικανοποιητική (Πίνακας 6.2, Γράφημα 6.2).

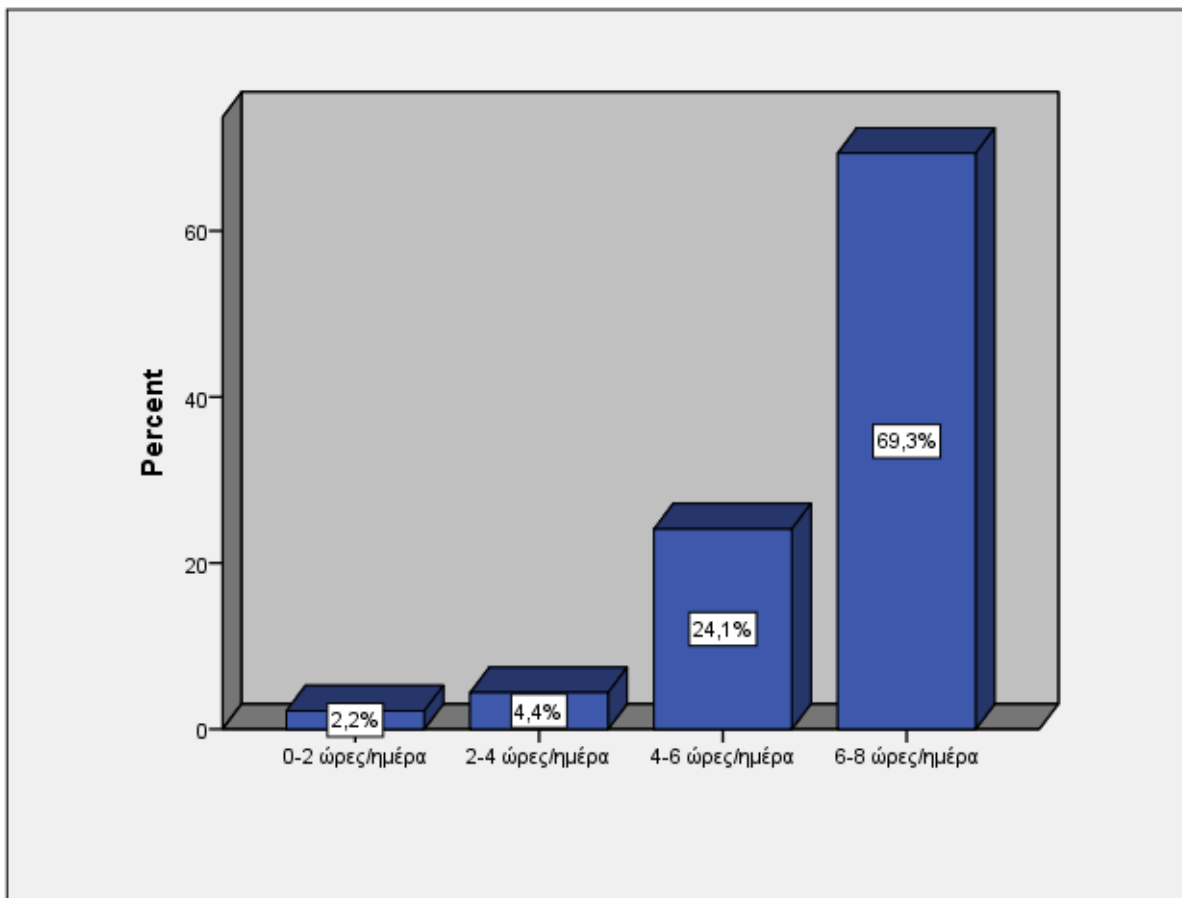

Γράφημα 6.2. Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων

Στο Β μέρος του ερωτηματολογίου υπάρχει και η κατηγορική ερώτηση «Ποια η συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας», της οποίας τα Περιγραφικά αποτελέσματα παρουσιάζονται στον επόμενο πίνακα (Πίνακας 6.3, Γράφημα 6.3)

Πίνακας 6.3. Συχνότητα χρήσης ΠΣ

Συχνότητα χρήσης ΠΣ	Συχνότητα (N)	Ποσοστό %
0-2 ώρες/ημέρα	3	2,2
2-4 ώρες/ημέρα	6	4,4
4-6 ώρες/ημέρα	33	24,1
6-8 ώρες/ημέρα	95	69,3

Γράφημα 6.3. Συχνότητα χρήσης ΠΣ

6.1.3 Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

Πίνακας 6.4. Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

A/A	Ερώτηση	Ελάχιστο	Μέγιστο	M.T.	T.A.
15	Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	1	5	3,43	1,403
16	Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	1	5	3,36	,961
17	Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	1	5	2,91	1,063
18	Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	1	5	4,12	,989
19	Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	2	5	4,52	,718
20	Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	1	5	4,28	,881
21	Ταχύτητα εκτέλεσης	1	5	3,32	1,084
22	Εξοικονόμηση χρόνου	1	5	3,70	1,032
23	Ασφάλεια	1	5	3,48	,908
24	Διαλειτουργικότητα	1	5	3,16	1,279
25	Δυνατότητες προσαρμογής	1	5	2,84	1,139
26	Τεχνικά προβλήματα	1	5	3,04	,903
27	Τεχνική υποστήριξη	1	5	2,72	1,266
Cronbach's Alpha				,818	

Στο Γ μέρος του ερωτηματολογίου οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να απαντήσουν σε ερωτήσεις που αφορούν την ποιότητα και την απόδοση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Όπως προκύπτει από τον πίνακα 6.4 ο υψηλότερος μέσος όρος (M.O. = 4,52) σημειώνεται στην ερώτηση «Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών». Αυτό σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων συμφωνούν περισσότερο στο ότι η επιμόρφωση είναι απαραίτητη (το 64,2% του δείγματος στην ερώτηση αυτή επέλεξε την απάντηση Πάρα πολύ).

Ακολούθως, όπως προκύπτει από τον πίνακα 6.4 ο χαμηλότερος μέσος όρος (M.O. = 2,72) σημειώνεται στην ερώτηση «Σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος υπάρχει άμεση τεχνική υποστήριξη;». Αυτό σημαίνει ότι το μεγαλύτερο μέρος των ερωτώμενων συμφωνούν λιγότερο στο ότι υπάρχει άμεση τεχνική υποστήριξη σε περίπτωση προβλήματος (το 29,2% του δείγματος στην ερώτηση αυτή επέλεξε την απάντηση Αρκετά Συχνά).

Επιπλέον αξίζει να αναφερθεί ότι υψηλό μέσο όρο εμφανίζει η ερώτηση «Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων;» (M.O.= 4,28), δηλαδή οι συμμετέχοντες συμφωνούν περισσότερο στο ότι η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων.

Αντίστοιχα χαμηλούς μέσους όρους εμφανίζουν οι ερωτήσεις: α) «Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από τις δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της υπηρεσίας (π.χ. αλλαγή νομοθεσίας, μεταβολή στο οργανόγραμμα κλπ.);» (M.O.= 2,54), δηλαδή οι συμμετέχοντες δεν φαίνεται να είναι πολύ ικανοποιημένοι από τις δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος και β) «Οι πληροφορίες που αντλούνται από τη χρήση των ΠΣ ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των υπαλλήλων;» (M.O.= 2,91), δηλαδή οι πληροφορίες που αντλούνται από τη χρήση των ΠΣ δεν ανταποκρίνονται πολύ στις απαιτήσεις των υπαλλήλων.

Τέλος, ο συντελεστής Cronbach's Alpha έλαβε τιμή ,818 >0,8 που θεωρείται ικανοποιητική (Πίνακας 6.4, Γράφημα 6.4).

Γράφημα 6.4. Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

6.2 Στατιστικά τεστ: Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων ανά Δημογραφικό χαρακτηριστικό

Αρχικά διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στο Φύλο και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων.

Πίνακας 6.5. Φύλο * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

	Φύλο	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές	Ανδρας	39	3,79	,767	Mann – Whitney U.	,694
	Γυναίκα	98	3,86	,908		
Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας	Ανδρας	39	3,97	,811	Mann – Whitney U.	,469
	Γυναίκα	98	4,07	,911		
Απαιτούμενες δεξιότητες	Ανδρας	39	4,36	,743	Mann – Whitney U.	,764
	Γυναίκα	98	4,27	,892		
Συμμετείχα στη διαμόρφωση	Ανδρας	39	2,51	1,412	Mann – Whitney U.	,581
	Γυναίκα	98	2,38	1,351		
Σημαντικό να συμμετέχω	Ανδρας	39	3,79	1,260	Mann – Whitney U.	,861
	Γυναίκα	98	3,79	1,160		
Προτίθεμαι να συμμετάσχω	Ανδρας	39	3,51	1,467	Mann – Whitney U.	,965
	Γυναίκα	98	3,53	1,430		
Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση	Ανδρας	39	2,23	1,245	Mann – Whitney U.	,713
	Γυναίκα	98	2,32	1,265		
Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση	Ανδρας	39	2,18	1,211	Mann – Whitney U.	,318
	Γυναίκα	98	1,94	1,024		
Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαραίτητη	Ανδρας	39	4,79	,409	Mann – Whitney U.	,230
	Γυναίκα	98	4,87	,370		
Η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό	Ανδρας	39	2,97	,959	Mann – Whitney U.	,279
	Γυναίκα	98	2,78	1,135		

Πίνακας 6.6. Φύλο * Συχνότητα χρήσης ΠΣ

		Συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας				Test	p-value
		0-2	2-4	4-6	6-8		
		ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα		
Ανδρας	Count	0	3	10	26	Chi-Square	,445
	% of Total	0,0%	2,2%	7,3%	19,0%		
Γυναίκα	Count	3	3	23	69		
	% of Total	2,2%	2,2%	16,8%	50,4%		

Από τους παραπάνω πίνακες συμπεραίνεται ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά του φύλου ως προς τις δηλώσεις που αφορούν τις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων. Αυτό σημαίνει ότι το φύλο των ερωτώμενων (άντρας - γυναίκα) φαίνεται να μην επηρεάζει τις απόψεις τους όσο αφορά τις παραπάνω δηλώσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση τους (Πίνακας 6.5 και 6.6).

Εν συνεχεία διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Ηλικία και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων.

Πίνακας 6.7. Ηλικία * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

			Ηλικία	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Επίπεδο γνώσεων υπολογιστές	στον	36-45	39	4,05	,759	Kruskal-Wallis	,210	
		46-55	74	3,78	,940			
		>55	24	3,67	,761			
Εξουκείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας		36-45	39	4,49	,683	Kruskal-Wallis	,001	
		46-55	74	3,85	,902			
		>55	24	3,92	,881			
Απαιτούμενες δεξιότητες		36-45	39	4,41	,818	Kruskal-Wallis	,568	
		46-55	74	4,23	,900			
		>55	24	4,29	,751			
Συμμετείχα στη διαμόρφωση		36-45	39	2,31	1,360	Kruskal-Wallis	,114	
		46-55	74	2,30	1,311			
		>55	24	2,96	1,459			
Σημαντικό να συμμετέχω		36-45	39	4,13	1,080	Kruskal-Wallis	,100	
		46-55	74	3,65	1,243			
		>55	24	3,67	1,090			
Προτίθεμαι να συμμετάσχω		36-45	39	3,95	1,503	Kruskal-Wallis	,027	
		46-55	74	3,35	1,399			
		>55	24	3,38	1,345			
Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση		36-45	39	2,13	1,196	Kruskal-Wallis	,647	
		46-55	74	2,38	1,321			
		>55	24	2,29	1,160			
Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση		36-45	39	1,69	1,004	Kruskal-Wallis	,034	
		46-55	74	2,22	1,114			
		>55	24	1,88	,992			
Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαραίτητη		36-45	39	4,87	,409	Kruskal-Wallis	,545	
		46-55	74	4,85	,358			
		>55	24	4,79	,415			
Η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό		36-45	39	2,44	1,119	Kruskal-Wallis	,048	
		46-55	74	2,97	1,033			
		>55	24	3,04	1,083			

Πίνακας 6.8. Ηλικία * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ

		Συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας				Test	p-value				
		0-2 ώρες/ημέρα	2-4 ώρες/ημέρα	4-6 ώρες/ημέρα	6-8 ώρες/ημέρα						
Ηλικία	36-45	Count	3	2	9	Chi-Square	,039				
		% of Total	2,2%	1,5%	6,6%			18,2%			
	46-55	Count	0	1	19			Chi-Square	,039		
		% of Total	0,0%	0,7%	13,9%					39,4%	
	>55	Count	0	3	5					Chi-Square	,039
		% of Total	0,0%	2,2%	3,6%						

Από τον πίνακα 6.7 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ηλικίας με:

- την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας,
- την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου,
- την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ,
- την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό.

Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνεται η ηλικία των ερωτώμενων, τόσο:

- μειώνεται η εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας (36-45 ετών με M.O.=4,49 και >55 ετών με M.O.=3,92).
- μειώνεται η πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου (36-45 ετών με M.O.=3,95 και >55 ετών με M.O.=3,38)
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση (36-45 ετών με M.O.=1,69 και >55 ετών με M.O.=1,88).
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό (36-45 ετών με M.O.=2,44 και >55 ετών με M.O.=3,04).

Από τον πίνακα 6.8 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ηλικίας με τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ. Ως εκ τούτου η συχνότητα χρήσης των ΠΣ εξαρτάται από την ηλικία.

Ακολούθως διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Εκπαίδευση και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων.

Πίνακας 6.9. Εκπαίδευση * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

		Εκπαίδευση	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές		Δευτεροβάθμια	29	3,41	,983	Kruskal -Wallis	,210
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	3,50	,587		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	4,27	,774		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,50	,837		
Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας		Δευτεροβάθμια	29	3,59	,907	Kruskal -Wallis	,001
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	3,78	,814		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	4,45	,737		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,50	,837		
Απαιτούμενες δεξιότητες		Δευτεροβάθμια	29	4,03	1,085	Kruskal -Wallis	,568
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	4,04	,868		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	4,61	,562		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,50	,837		
Συμμετείχα διαμόρφωση στη		Δευτεροβάθμια	29	2,45	1,055	Kruskal -Wallis	,114
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	2,70	1,380		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	2,13	1,428		
		Διδακτορικές σπουδές	6	2,83	1,722		
Σημαντικό να συμμετέχω		Δευτεροβάθμια	29	3,34	1,078	Kruskal -Wallis	,100
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	3,70	1,152		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	3,98	1,228		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,83	,408		
Προτίθεμαι να συμμετάσχω		Δευτεροβάθμια	29	3,17	1,311	Kruskal -Wallis	,027
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	3,20	1,408		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	3,86	1,470		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,67	,516		
Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση		Δευτεροβάθμια	29	2,45	1,242	Kruskal -Wallis	,647
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	2,52	1,426		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	2,05	1,102		
		Διδακτορικές σπουδές	6	2,00	1,095		
Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση		Δευτεροβάθμια	29	1,72	,996	Kruskal -Wallis	,034
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	2,48	1,243		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	1,71	,803		
		Διδακτορικές σπουδές	6	2,50	1,225		
Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαραίτητη		Δευτεροβάθμια	29	4,86	,351	Kruskal -Wallis	,545
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	4,76	,480		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	4,91	,288		
		Διδακτορικές σπουδές	6	4,83	,408		
Η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό		Δευτεροβάθμια	29	2,83	1,037	Kruskal -Wallis	,048
		Τριτοβάθμια (TEI-AEI)	46	2,93	1,104		
		Μεταπτυχιακές σπουδές	56	2,75	1,116		
		Διδακτορικές σπουδές	6	2,83	1,169		

Πίνακας 6.10. Εκπαίδευση * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ

		Συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας				Test	p-value	
		0-2	2-4	4-6	6-8			
		ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα			
Εκπαίδευση	Δευτεροβάθμια	Count	0	1	10	18	Chi-Square	,322
		% of Total	0,0%	0,7%	7,3%	13,1%		
	Τριτοβάθμια	Count	3	3	7	33		
	(ΤΕΙ-ΑΕΙ)	% of Total	2,2%	2,2%	5,1%	24,1%		
	Μεταπτυχιακές	Count	0	2	15	39		
	σπουδές	% of Total	0,0%	1,5%	10,9%	28,5%		
	Διδακτορικές	Count	0	0	1	5		
	σπουδές	% of Total	0,0%	0,0%	0,7%	3,6%		

Από τον πίνακα 6.9 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της εκπαίδευσης με:

- την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας,
- την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου,
- την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ,

Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνεται το επίπεδο εκπαίδευσης των ερωτώμενων, τόσο:

- αυξάνεται η εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση με M.O.=3,41 και Διδακτορικές σπουδές με M.O.=4,50).
- αυξάνεται η πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση με M.O.=3,17 και Διδακτορικές σπουδές με M.O.=4,67)
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση (Δευτεροβάθμια εκπαίδευση με M.O.=1,72 και Διδακτορικές σπουδές με M.O.=2,50).

Στη συνέχεια διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Θέση της υπηρεσίας και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων.

Πίνακας 6.11. Θέση στην υπηρεσία * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

	Θέση στην υπηρεσία	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές	Υπάλληλος	104	3,81	,893	Kruskal-Wallis	,210
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,96	,859		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,89	,601		
Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας	Υπάλληλος	104	4,02	,903	Kruskal-Wallis	,001
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,21	,833		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,89	,782		
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,50	,834		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,44	,527		
Απαιτούμενες δεξιότητες	Υπάλληλος	104	4,28	,897	Kruskal-Wallis	,568
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,50	,590		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,89	,782		
Συμμετείχα στη διαμόρφωση	Υπάλληλος	104	2,27	1,316	Kruskal-Wallis	,114
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,79	1,414		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,11	1,537		
Σημαντικό να συμμετέχω	Υπάλληλος	104	3,72	1,186	Kruskal-Wallis	,100
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,04	1,197		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,89	1,167		
Προτίθεται να συμμετάσχω	Υπάλληλος	104	3,48	1,441	Kruskal-Wallis	,027
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,96	1,301		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,89	1,537		
Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση	Υπάλληλος	104	2,25	1,205	Kruskal-Wallis	,647
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,67	1,404		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	1,78	1,302		
Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση	Υπάλληλος	104	1,88	1,068	Kruskal-Wallis	0,34
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,58	,974		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,00	1,118		
Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαραίτητη	Υπάλληλος	104	4,83	,405	Kruskal-Wallis	,545
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,92	,282		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	4,89	,333		
Η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό	Υπάλληλος	104	2,77	1,125	Kruskal-Wallis	,048
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,21	,721		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,56	1,333		

Πίνακας 6.12. Θέση στην υπηρεσία * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ

		Συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας				Test	p-value	
		0-2	2-4	4-6	6-8			
		ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα			
Θέση στην	Υπάλληλος	Count	3	1	26	74	Chi-Square	,000
		% of Total	2,2%	0,7%	19,0%	54,0%		
	Προϊστάμενος	Count	0	5	2	17		
	Τμήματος	% of Total	0,0%	3,6%	1,5%	12,4%		
	Προϊστάμενος	Count	0	0	5	4		
	Δ/νσης	% of Total	0,0%	0,0%	3,6%	2,9%		

Από τον πίνακα 6.11 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της Θέσης στην υπηρεσία με:

- την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας,
- την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου,
- την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ,
- την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό.

Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο βελτιώνεται η θέση στην υπηρεσία, τόσο:

- μειώνεται η εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας (Υπάλληλος με Μ.Ο.=3,81 και Προϊστάμενος Δ/νσης με Μ.Ο.=3,89).
- μειώνεται η πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου (Υπάλληλος με Μ.Ο.=3,48 και Προϊστάμενος Δ/νσης με Μ.Ο.=2,89).
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση (Υπάλληλος με Μ.Ο.=1,88 και Προϊστάμενος Δ/νσης με Μ.Ο.=2,00).
- μειώνεται η πεποίθηση ότι η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό (Υπάλληλος με Μ.Ο.=2,77 και Προϊστάμενος Δ/νσης με Μ.Ο.=2,56).

Από τον πίνακα 6.12 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της Θέσης στην υπηρεσία με τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ. Ως εκ τούτου η συχνότητα χρήσης των ΠΣ εξαρτάται από τη Θέση στην υπηρεσία.

Τέλος, διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στα Έτη υπηρεσίας και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων.

Πίνακας 6.13. Έτη υπηρεσίας * Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση δικαστικών υπαλλήλων

			Έτη υπηρεσίας	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Επίπεδο γνώσεων υπολογιστές στους			0-5	29	4,14	,833	Kruskal-Wallis	,210
			6-15	25	3,72	,891		
			16-25	41	3,73	,837		
			>25	42	3,81	,890		
Εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας			0-5	29	4,28	,996	Kruskal-Wallis	,001
			6-15	25	3,96	,978		
			16-25	41	3,95	,773		
			>25	42	4,02	,841		
Απαιτούμενες δεξιότητες			0-5	29	4,41	,946	Kruskal-Wallis	,568
			6-15	25	4,28	,678		
			16-25	41	4,15	,853		
			>25	42	4,36	,879		
Συμμετείχα στη διαμόρφωση			0-5	29	2,28	1,437	Kruskal-Wallis	,114
			6-15	25	1,80	1,118		
			16-25	41	2,20	1,229		
			>25	42	3,10	1,340		
Σημαντικό να συμμετέχω			0-5	29	3,90	1,205	Kruskal-Wallis	,100
			6-15	25	3,56	1,083		
			16-25	41	3,88	1,288		
			>25	42	3,76	1,144		
Προτίθεμαι να συμμετάσχω			0-5	29	4,00	1,254	Kruskal-Wallis	,027
			6-15	25	3,40	1,500		
			16-25	41	3,34	1,527		
			>25	42	3,45	1,400		
Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση			0-5	29	1,90	,939	Kruskal-Wallis	,647
			6-15	25	2,16	,987		
			16-25	41	2,34	1,334		
			>25	42	2,60	1,449		
Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση			0-5	29	1,59	,907	Kruskal-Wallis	,034
			6-15	25	1,72	,792		
			16-25	41	2,27	1,162		
			>25	42	2,21	1,159		
Η συνεχής επιμόρφωση είναι απαραίτητη			0-5	29	4,83	,384	Kruskal-Wallis	,545
			6-15	25	4,88	,332		
			16-25	41	4,80	,459		
			>25	42	4,88	,328		
Η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό			0-5	29	2,28	1,066	Kruskal-Wallis	,048
			6-15	25	2,72	1,173		
			16-25	41	3,07	1,010		
			>25	42	3,05	1,011		

Πίνακας 6.14. Έτη υπηρεσίας * Συχνότητα χρήσης των ΠΣ

		Συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας				Test	p-value	
		0-2	2-4	4-6	6-8			
		ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα	ώρες/ημέρα			
Έτη υπηρεσίας	0-5	Count	3	0	5	21	Chi-Square	,043
		% of Total	2,2%	0,0%	3,6%	15,3%		
	6-15	Count	0	0	6	19		
		% of Total	0,0%	0,0%	4,4%	13,9%		
	16-25	Count	0	3	13	25		
		% of Total	0,0%	2,2%	9,5%	18,2%		
	>25	Count	0	3	9	30		
		% of Total	0,0%	2,2%	6,6%	21,9%		

Από τον πίνακα 6.13 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στα Έτη υπηρεσίας με:

- την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας,
- την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου,
- την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ,
- την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό.

Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνονται τα έτη υπηρεσίας, τόσο:

- μειώνεται η εξοικείωση με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας (0-5 Έτη υπηρεσίας με M.O.=4,28 και >25 Έτη υπηρεσίας με M.O.=4,02).
- μειώνεται η πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β΄ φάσης του έργου (0-5 Έτη υπηρεσίας με M.O.=4,00 και >25 Έτη υπηρεσίας M.O.=3,45).
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση (0-5 Έτη υπηρεσίας με M.O.=1,59 και >25 Έτη υπηρεσίας M.O.=2,21).
- αυξάνεται η πεποίθηση ότι η υλικοτεχνική υποδομή παρέχεται σε επαρκή βαθμό (0-5 Έτη υπηρεσίας με M.O.=2,28 και >25 Έτη υπηρεσίας M.O.=3,05).

Από τον πίνακα 6.14 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά των Ετών υπηρεσίας με τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ. Ως εκ τούτου η συχνότητα χρήσης των ΠΣ εξαρτάται από τα Έτη υπηρεσίας.

6.3 Στατιστικά τεστ: Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

Αρχικά διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στο Φύλο και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Πίνακας 6.15. Φύλο * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

	Φύλο	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	Άνδρας	39	3,59	1,409	Mann –	,378
	Γυναίκα	98	3,37	1,402	Whitney U.	
Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	Άνδρας	39	3,54	1,120	Mann –	,064
	Γυναίκα	98	3,29	,885	Whitney U.	
Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	Άνδρας	39	3,13	,864	Mann –	,086
	Γυναίκα	98	2,82	1,125	Whitney U.	
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	Άνδρας	39	4,44	,882	Mann –	,011
	Γυναίκα	98	4,00	1,005	Whitney U.	
Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	Άνδρας	39	4,72	,560	Mann –	,041
	Γυναίκα	98	4,44	,761	Whitney U.	
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	Άνδρας	39	4,64	,628	Mann –	,002
	Γυναίκα	98	4,13	,927	Whitney U.	
Ταχύτητα εκτέλεσης	Άνδρας	39	3,46	1,120	Mann –	,281
	Γυναίκα	98	3,27	1,070	Whitney U.	
Εξοικονόμηση χρόνου	Άνδρας	39	3,92	,957	Mann –	,105
	Γυναίκα	98	3,61	1,052	Whitney U.	
Ασφάλεια	Άνδρας	39	3,51	1,097	Mann –	,565
	Γυναίκα	98	3,47	,827	Whitney U.	
Διαλειτουργικότητα	Άνδρας	39	3,05	1,213	Mann –	,517
	Γυναίκα	98	3,20	1,308	Whitney U.	
Δυνατότητες προσαρμογής	Άνδρας	39	2,85	1,247	Mann –	,966
	Γυναίκα	98	2,84	1,100	Whitney U.	
Τεχνικά προβλήματα	Άνδρας	39	2,90	,680	Mann –	,363
	Γυναίκα	98	3,09	,975	Whitney U.	
Τεχνική υποστήριξη	Άνδρας	39	2,46	,884	Mann –	,284
	Γυναίκα	98	2,82	1,380	Whitney U.	

Από τον πίνακα 6.15 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά του φύλου με τις δηλώσεις:

- η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση,
- η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών,
- η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας.

Αυτό σημαίνει ότι το φύλο των εκπαιδευτικών (άντρας- γυναίκα) φαίνεται να επηρεάζει τις απόψεις τους όσο αφορά τις παραπάνω δηλώσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση των παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Εν συνεχεία διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Ηλικία και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Πίνακας 6.16. Ηλικία * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

	Ηλικία	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	36-45	39	3,10	1,334	Kruskal-Wallis	,018
	46-55	74	3,42	1,395		
	>55	24	4,00	1,414		
Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	36-45	39	3,28	,916	Kruskal-Wallis	,194
	46-55	74	3,30	1,003		
	>55	24	3,67	,868		
Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	36-45	39	2,56	1,119	Kruskal-Wallis	,123
	46-55	74	3,01	1,014		
	>55	24	3,13	1,035		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	36-45	39	4,21	,978	Kruskal-Wallis	,102
	46-55	74	3,99	1,014		
	>55	24	4,42	,881		
Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	36-45	39	4,51	,721	Kruskal-Wallis	,932
	46-55	74	4,50	,745		
	>55	24	4,58	,654		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	36-45	39	4,28	,793	Kruskal-Wallis	,510
	46-55	74	4,20	,979		
	>55	24	4,50	,659		
Ταχύτητα εκτέλεσης	36-45	39	3,28	1,050	Kruskal-Wallis	,054
	46-55	74	3,19	1,094		
	>55	24	3,79	1,021		
Εξοικονόμηση χρόνου	36-45	39	3,72	,944	Kruskal-Wallis	,103
	46-55	74	3,57	1,074		
	>55	24	4,08	,974		
Ασφάλεια	36-45	39	3,51	,942	Kruskal-Wallis	,552
	46-55	74	3,42	,922		
	>55	24	3,63	,824		
Διαλειτουργικότητα	36-45	39	3,13	1,080	Kruskal-Wallis	,662
	46-55	74	3,24	1,312		
	>55	24	2,96	1,488		
Δυνατότητες προσαρμογής	36-45	39	2,74	1,229	Kruskal-Wallis	,844
	46-55	74	2,85	1,056		
	>55	24	2,96	1,268		
Τεχνικά προβλήματα	36-45	39	3,10	,995	Kruskal-Wallis	,908
	46-55	74	3,01	,914		
	>55	24	3,00	,722		
Τεχνική υποστήριξη	36-45	39	2,44	1,353	Kruskal-Wallis	,061
	46-55	74	2,73	1,253		
	>55	24	3,13	1,076		

Από τον πίνακα 6.16 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ηλικίας με την άποψη ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία. Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνεται η ηλικία των ερωτώμενων, τόσο αυξάνεται η πεποίθηση ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία (36-45 ετών με Μ.Ο.=3,10 και >55 ετών με Μ.Ο.=4,00).

Ακολούθως διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Εκπαίδευση και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Πίνακας 6.17. Εκπαίδευση * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

		Εκπαίδευση	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	Δευτεροβάθμια		29	3,72	1,279	Kruskal-Wallis	,464
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,39	1,498		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,36	1,445		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,00	,632		
Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	Δευτεροβάθμια		29	3,34	1,078	Kruskal-Wallis	,856
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,33	,944		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,43	,912		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,00	1,095		
Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	Δευτεροβάθμια		29	2,83	1,037	Kruskal-Wallis	,513
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,02	1,064		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	2,84	1,092		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,00	1,095		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	Δευτεροβάθμια		29	4,07	1,033	Kruskal-Wallis	,899
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	4,04	1,074		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	4,20	,923		
	Διδακτορικές σπουδές		6	4,33	,816		
Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	Δευτεροβάθμια		29	4,41	,733	Kruskal-Wallis	,506
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	4,61	,682		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	4,52	,738		
	Διδακτορικές σπουδές		6	4,33	,816		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	Δευτεροβάθμια		29	4,07	1,132	Kruskal-Wallis	,527
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	4,43	,779		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	4,25	,815		
	Διδακτορικές σπουδές		6	4,33	,816		
Ταχύτητα εκτέλεσης	Δευτεροβάθμια		29	3,24	1,300	Kruskal-Wallis	,236
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,59	,832		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,14	1,119		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,33	1,211		
Εξοικονόμηση χρόνου	Δευτεροβάθμια		29	3,62	1,293	Kruskal-Wallis	,866
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,83	,902		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,64	,980		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,67	1,211		
Ασφάλεια	Δευτεροβάθμια		29	3,66	,814	Kruskal-Wallis	,068
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,39	,802		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,38	1,001		
	Διδακτορικές σπουδές		6	4,33	,816		
Διαλειτουργικότητα	Δευτεροβάθμια		29	3,52	1,353	Kruskal-Wallis	,323
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,13	1,222		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	3,00	1,293		
	Διδακτορικές σπουδές		6	3,17	1,169		
Δυνατότητες προσαρμογής	Δευτεροβάθμια		29	3,00	1,134	Kruskal-Wallis	,487
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	2,93	1,083		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	2,70	1,205		
	Διδακτορικές σπουδές		6	2,67	1,033		
Τεχνικά προβλήματα	Δευτεροβάθμια		29	3,17	,966	Kruskal-Wallis	,065
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	3,20	,885		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	2,91	,880		
	Διδακτορικές σπουδές		6	2,33	,516		
Τεχνική υποστήριξη	Δευτεροβάθμια		29	3,17	1,416	Kruskal-Wallis	,165
	Τριτοβάθμια (TEI-AEI)		46	2,65	1,079		
	Μεταπτυχιακές σπουδές		56	2,57	1,346		
	Διδακτορικές σπουδές		6	2,33	,516		

Από τον πίνακα 6.17 δεν προκύπτει καμία στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην Εκπαίδευση και τις απόψεις που αφορούν την Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Στη συνέχεια διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στην Θέση της υπηρεσίας και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Πίνακας 6.18. Θέση στην υπηρεσία * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

	Θέση στην υπηρεσία	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	Υπάλληλος	104	3,17	1,390	Kruskal-Wallis	,000
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,54	,884		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,44	1,333		
Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	Υπάλληλος	104	3,33	,990	Kruskal-Wallis	,276
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,58	,830		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,11	,928		
Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	Υπάλληλος	104	2,85	1,104	Kruskal-Wallis	,096
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,29	,624		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,56	1,333		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	Υπάλληλος	104	4,10	1,019	Kruskal-Wallis	,386
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,33	,868		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,89	,928		
Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	Υπάλληλος	104	4,53	,710	Kruskal-Wallis	,146
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,67	,565		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	4,00	1,000		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	Υπάλληλος	104	4,25	,900	Kruskal-Wallis	,089
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,58	,584		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,78	1,093		
Ταχύτητα εκτέλεσης	Υπάλληλος	104	3,25	1,130	Kruskal-Wallis	,146
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,71	,806		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,11	1,054		
Εξοικονόμηση χρόνου	Υπάλληλος	104	3,63	1,043	Kruskal-Wallis	,059
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	4,08	,929		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,44	1,014		
Ασφάλεια	Υπάλληλος	104	3,44	,933	Kruskal-Wallis	,205
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,71	,751		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,33	1,000		
Διαλειτουργικότητα	Υπάλληλος	104	3,23	1,271	Kruskal-Wallis	,115
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	3,17	1,308		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,33	1,118		
Δυνατότητες προσαρμογής	Υπάλληλος	104	2,87	1,166	Kruskal-Wallis	,691
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,79	1,021		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	2,67	1,225		
Τεχνικά προβλήματα	Υπάλληλος	104	3,10	,950	Kruskal-Wallis	,242
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,75	,532		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,11	1,054		
Τεχνική υποστήριξη	Υπάλληλος	104	2,72	1,361	Kruskal-Wallis	,609
	Προϊστάμενος Τμήματος	24	2,54	,779		
	Προϊστάμενος Δ/νσης	9	3,11	1,167		

Από τον πίνακα 6.18 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της θέσης στην υπηρεσία με την άποψη ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία. Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνεται η ηλικία των ερωτώμενων, τόσο αυξάνεται η πεποίθηση ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία (Υπάλληλος με M.O.=3,17 και Προϊστάμενος Δ/νσης με M.O.=3,44).

Τέλος, διερευνάται η ύπαρξη σχέσης ανάμεσα στα Έτη υπηρεσίας και τις ερωτήσεις που αναφέρονται στην ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ.

Πίνακας 6.19. Έτη υπηρεσίας * Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

	Έτη υπηρεσίας	N	M.T.	T.A.	Test	p-value
Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία	0-5	29	3,17	1,338	Kruskal-Wallis	,260
	6-15	25	3,12	1,394		
	16-25	41	3,27	1,533		
	>25	42	3,95	1,209		
Το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη είναι φιλικό	0-5	29	3,38	1,049	Kruskal-Wallis	,086
	6-15	25	3,24	1,052		
	16-25	41	3,12	,900		
	>25	42	3,64	,850		
Οι πληροφορίες ανταποκρίνονται στις ανάγκες	0-5	29	2,52	1,090	Kruskal-Wallis	,103
	6-15	25	2,72	1,173		
	16-25	41	3,12	,980		
	>25	42	3,07	,997		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση	0-5	29	4,28	1,099	Kruskal-Wallis	,092
	6-15	25	4,12	,971		
	16-25	41	3,88	,954		
	>25	42	4,26	,939		
Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών	0-5	29	4,52	,738	Kruskal-Wallis	,760
	6-15	25	4,68	,627		
	16-25	41	4,34	,693		
	>25	42	4,60	,767		
Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας	0-5	29	4,38	,775	Kruskal-Wallis	,082
	6-15	25	4,32	,852		
	16-25	41	4,00	,949		
	>25	42	4,45	,861		
Ταχύτητα εκτέλεσης	0-5	29	2,90	1,263	Kruskal-Wallis	,044
	6-15	25	3,12	,927		
	16-25	41	3,54	,951		
	>25	42	3,52	1,087		
Εξοικονόμηση χρόνου	0-5	29	3,66	,857	Kruskal-Wallis	,574
	6-15	25	3,64	1,075		
	16-25	41	3,61	1,093		
	>25	42	3,86	1,072		
Ασφάλεια	0-5	29	3,38	,979	Kruskal-Wallis	,637
	6-15	25	3,40	,913		
	16-25	41	3,59	,921		
	>25	42	3,50	,862		
Διαλειτουργικότητα	0-5	29	3,14	1,026	Kruskal-Wallis	,811
	6-15	25	3,32	1,406		
	16-25	41	3,20	1,249		
	>25	42	3,05	1,413		
Δυνατότητες προσαρμογής	0-5	29	3,03	1,052	Kruskal-Wallis	,206
	6-15	25	2,44	,961		
	16-25	41	2,95	1,244		
	>25	42	2,83	1,167		
Τεχνικά προβλήματα	0-5	29	3,07	,923	Kruskal-Wallis	,971
	6-15	25	3,00	1,000		
	16-25	41	3,02	,961		
	>25	42	3,05	,795		
Τεχνική υποστήριξη	0-5	29	2,03	,906	Kruskal-Wallis	,001
	6-15	25	2,44	1,557		
	16-25	41	3,10	1,300		
	>25	42	2,98	1,047		

Από τον πίνακα 6.19 προκύπτει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στα Έτη υπηρεσίας και τις δηλώσεις που αφορούν:

- την ικανοποίηση από την ταχύτητα εκτέλεσης των εργασιών με τη χρήση των ΠΣ

- την άμεση τεχνική υποστήριξη που παρέχεται σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος
Συγκεκριμένα διαπιστώνεται ότι όσο αυξάνονται τα έτη υπηρεσίας, τόσο:
- Αυξάνεται η ικανοποίηση από την ταχύτητα εκτέλεσης των εργασιών με τη χρήση των ΠΣ (0-5 Έτη υπηρεσίας με Μ.Ο.=2,90 και >25 Έτη υπηρεσίας με Μ.Ο.=3,52).
- Αυξάνεται η πεποίθηση ότι σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος παρέχεται άμεση τεχνική υποστήριξη (0-5 Έτη υπηρεσίας με Μ.Ο.=2,03 και >25 Έτη υπηρεσίας με Μ.Ο.=2,98).

Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα έρευνας, Προτάσεις βελτιώσεις, Περιορισμοί, Μελλοντικές προτάσεις

7.1 Συμπεράσματα έρευνας

Διαμέσου της στατιστικής ανάλυσης επιχειρήθηκε να επιτευχθεί ο σκοπός της παρούσας έρευνας και να απαντηθούν τα ερευνητικά ερωτήματα. Συγκεκριμένα, από το σύνολο (N=137) των συμμετεχόντων στην έρευνα και:

α) σε ότι αφορά το πρώτο ερευνητικό ερώτημα (Οι δικαστικοί υπάλληλοι διαθέτουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες για τη χρήση των Πληροφοριακών Συστημάτων;) προκύπτει ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι:

- διαθέτουν ένα αρκετά έως πολύ καλό επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές (Μ.Ο. = 3,84),
- διαθέτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τις απαιτούμενες δεξιότητες για το χειρισμό των ΠΣ (Μ.Ο. = 4,29),
- είναι εξοικειωμένοι με τη χρήση ψηφιακής τεχνολογίας (Μ.Ο. = 4,04),

Επιπλέον παρά το γεγονός ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι θεωρούν Αρκετά προς Πολύ ότι είναι σημαντικό να συμμετέχουν στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών (Μ.Ο. = 3,79) και επιπλέον προτίθενται να συμμετάσχουν με προτάσεις κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου (Μ.Ο. = 3,53), η έρευνα αποκαλύπτει ότι κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΣ δεν συμμετείχαν ενεργά στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών (Μ.Ο. = 2,42).

β) σε ότι αφορά το δεύτερο ερευνητικό ερώτημα (Η επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων καθώς και η απαιτούμενη υλικοτεχνική υποδομή θεωρούνται απαραίτητες και παρέχονται σε επαρκή βαθμό;) προκύπτει ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι θεωρούν απαραίτητη τη συνεχή επιμόρφωση τους ως προς τη χρήση των ΠΣ (μέσω σεμιναρίων, ενημερωτικών προγραμμάτων) (Μ.Ο. = 4,85). Ωστόσο όπως προκύπτει από την έρευνα φαίνεται να υπάρχει σημαντικό πρόβλημα σε ότι αφορά την εκπαίδευση-επιμόρφωση που τους παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ. (Μ.Ο. = 2,01). Ο μέσος όρος αυτός δηλώνει ότι η εκπαίδευση που παρέχεται είναι λίγη και ανεπαρκής. Προς την ίδια κατεύθυνση είναι και οι απαντήσεις που αφορούν την εκπαίδευση- επιμόρφωση που υπήρξε πριν από την εφαρμογή των ΠΣ σε ότι αφορά τη χρήση τους (Μ.Ο.= 2,29). Και αυτός ο μέσος όρος, όπως και ο προηγούμενος φανερώνουν ότι ούτε πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε ικανοποιητική εκπαίδευση αλλά ούτε και μετά. Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι η υλικοτεχνική υποδομή, που απαιτείται για την χρήση των ΠΣ (υπολογιστές, εξοπλισμός κλπ.), δεν παρέχεται σε επαρκή βαθμό (Μ.Ο. = 2,83).

Η ανεπαρκής ικανοποιητική εκπαίδευση, ενδεχομένως, οφείλεται στο ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι παρά το γεγονός ότι έχουν ένα ικανό επίπεδο γνώσεων και εξοικείωσης με τους υπολογιστές και την τεχνολογία αντίστοιχα, ωστόσο αυτό δεν είναι το άριστο. Επιπλέον, φαίνεται να υπάρχει πρόβλημα τόσο σε ότι αφορά την επιμόρφωσή τους, τώρα πια μετά τη χρήση των ΠΣ (κάτι το οποίο θεωρούν πολύ σημαντικό), όσο και με την υλικοτεχνική δομή που απαιτείται.

γ) σε ότι αφορά το τρίτο ερευνητικό ερώτημα (Είναι ικανοποιητική η ποιότητα και η απόδοση των Πληροφοριακών Συστημάτων στις ανάγκες των δικαστικών υπαλλήλων;) προκύπτει ότι οι δικαστικοί υπάλληλοι θεωρούν ότι η υιοθέτηση και η χρήση των ΠΣ αναβαθμίζει πολύ προς πάρα πολύ την ποιότητα των υπηρεσιών (Μ.Ο. = 4,52), συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας (Μ.Ο. = 4,28) και συμβάλλει στην επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης (Μ.Ο. = 4,12). Επιπλέον άλλα πλεονεκτήματα που θεωρούν οι δικαστικοί υπάλληλοι ότι παρέχει η χρήση των ΠΣ σε αρκετό προς πολύ μεγάλο βαθμό είναι η εξοικονόμηση χρόνου (Μ.Ο. = 3,70), η ασφάλεια στα δεδομένα που τηρούνται (Μ.Ο. = 3,48), η αντικατάσταση των βιβλίων (Μ.Ο. = 3,43), η ταχύτητα εκτέλεσης εργασιών (Μ.Ο. = 3,32),

το φιλικό περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη (M.O. = 3,36) και η διαλειτουργικότητα με τα συστήματα άλλων υπηρεσιών (M.O. = 3,16). Παρά τα ως άνω θετικά, οι δικαστικοί υπάλληλοι υποστηρίζουν ότι παρουσιάζονται αρκετά συχνά τεχνικά προβλήματα στη χρήση των ΠΣ (M.O. = 3,04), οι πληροφορίες που αντλούνται από τη χρήση των ΠΣ δεν ανταποκρίνονται σε ικανοποιητικό βαθμό στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των υπαλλήλων (M.O. = 2,91). Επιπλέον δεν είναι αρκετά ικανοποιημένοι από τις δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της υπηρεσίας (M.O. = 2,84) και τέλος η άμεση τεχνική υποστήριξη σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος έχει M.O.= 2,72, γεγονός που δηλώνει ότι δεν είναι απόλυτα ικανοποιητική.

δ) σε ότι αφορά το τέταρτο ερευνητικό ερώτημα [Ποιοι επιμέρους δημογραφικοί παράγοντες (φύλο, ηλικία, εκπαιδευτικό επίπεδο κλπ) μπορεί να σχετίζονται με τις απόψεις των ερωτώμενων;] τα μη παραμετρικά τεστ έδειξαν:

- ότι δεν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά του φύλου ως προς τις δηλώσεις που αφορούν τις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων. Αυτό σημαίνει ότι το φύλο των ερωτώμενων (άντρας - γυναίκα) φαίνεται να μην επηρεάζει τις απόψεις τους όσο αφορά τις παραπάνω δηλώσεις που αναφέρονται στις γνώσεις, την ετοιμότητα και την επιμόρφωση τους,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ηλικίας με: i) την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας, ii) την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου, iii) την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ, iv) την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό, v) τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της εκπαίδευσης με: i) την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας, ii) την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου, iii) την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της θέσης στην υπηρεσία με: i) την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας, ii) την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου, iii) την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ, iv) την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό, v) τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στα έτη υπηρεσίας με: i) την εξοικείωση χρήσης της ψηφιακής τεχνολογίας, ii) την πρόθεση συμμετοχής κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου, iii) την εκπαίδευση που παρέχεται μετά την εφαρμογή των ΠΣ, iv) την υλικοτεχνική υποδομή που παρέχεται σε επαρκή βαθμό, v) τη συχνότητα χρήσης των ΠΣ.

Περαιτέρω, τα άλλα τεστ που πραγματοποιήθηκαν έδειξαν ότι:

- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά του φύλου με τις δηλώσεις: i) η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση, ii) η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών, ii) η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της ηλικίας με την άποψη ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία,
- δεν προκύπτει καμία στατιστικά σημαντική διαφορά ανάμεσα στην εκπαίδευση και τις απόψεις που αφορούν την Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά της θέσης στην υπηρεσία με την άποψη ότι η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τα βιβλία,
- υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά στα έτη υπηρεσίας και τις δηλώσεις που αφορούν: i) την ικανοποίηση από την ταχύτητα εκτέλεσης των εργασιών με τη χρήση των ΠΣ, ii) την άμεση τεχνική υποστήριξη που παρέχεται σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος.

Συνοψίζοντας, από τα ανωτέρω διαφαίνονται κάποιες σημαντικές διαπιστώσεις μεταξύ αυτών ότι οι πληροφορίες που λαμβάνουν οι δικαστικοί υπάλληλοι από τη χρήση των ΠΣ ανταποκρίνονται αρκετά έως πολύ στις απαιτήσεις τους, η υιοθέτηση και η χρήση των ΠΣ αναβαθμίζει πολύ προς πάρα πολύ την ποιότητα των υπηρεσιών, και συμβάλλει πολύ στην επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης. Ωστόσο, διάφορα προβλήματα όπως

η εκπαίδευση που τους παρέχεται, η υλικοτεχνική υποδομή, η τεχνική υποστήριξη και οι δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος δεν παρέχονται σε ικανοποιητικό βαθμό και δυσχεραίνουν την αποτελεσματικότητα του συστήματος.

7.2 Προτάσεις βελτίωσης

Ολοκληρώνοντας την ανασκόπηση της βιβλιογραφίας και τα αποτελέσματα της έρευνας κρίνεται απαραίτητο, κυρίως με βάση τα ευρήματα της έρευνας, να διατυπωθούν κάποιες προτάσεις, που φιλοδοξούν να συνεισφέρουν στην προσπάθεια εξεύρεσης λύσεων για την αποτελεσματικότερη και ποιοτικότερη παροχή υπηρεσιών των Πληροφοριακών Συστημάτων.

Συγκεκριμένα, προτείνεται η εξοικονόμηση πόρων από μέρους της Πολιτείας για την χρήση του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, καθώς και για την βελτίωση του. Επιπλέον, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις ανάγκες των δικαστικών υπαλλήλων και κυρίως στις εκπαιδευτικές τους ανάγκες. Η ανάγκη για επιμόρφωση υπαγορεύεται από το έλλειμμα που διαπιστώθηκε στο ζήτημα της εκπαίδευσης. Τις εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν να καλύψουν προγράμματα κατάρτισης και ειδικά εκπαιδευτικά εγχειρίδια, σε μακροχρόνιο ορίζοντα.

Συνακόλουθα με τις εκπαιδευτικές ανάγκες, κρίνεται απαραίτητος ο εντοπισμός των ελλείψεων και των προβλημάτων στις υπηρεσίες ως προς την υλικοτεχνική υποδομή, διότι παρά το γεγονός ότι το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα αναβαθμίζει την ποιότητα των υπηρεσιών και ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις των χρηστών του, η έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής δυσχεραίνει την αποτελεσματικότητά του.

Τέλος, προς την ίδια κατεύθυνση πρέπει να είναι και διάφορες άλλες ενέργειες οι οποίες θα αφορούν τις δυνατότητες προσαρμογής και αναβάθμισης του συστήματος, ώστε να μπορεί να ανταποκρίνεται ταχύτατα στις εξελίξεις.

7.3 Περιορισμοί έρευνας

Αναμφίβολα, όλες οι ερευνητικές προσπάθειες συναντούν διάφορα εμπόδια ή περιορισμούς, όχι τόσο ως προς την ολοκλήρωση της προσπάθειας, όσο, κυρίως, ως προς την αποτελεσματικότερη έκβασή της. Στα πλαίσια αυτά, η παρούσα έρευνα πραγματοποιήθηκε σε σύντομο χρονικό διάστημα, γεγονός που είχε σαν αποτέλεσμα το δείγμα να μην είναι τόσο μεγάλο όσο αρχικά επιδιωκόταν. Επιπλέον επιστρατεύτηκε η χρήση βολικής δειγματοληψίας και όχι της τυχαίας δειγματοληψίας και τέλος το δείγμα που συμπλήρωσε το ερωτηματολόγιο αποτέλεσαν δικαστικοί υπάλληλοι από όλη τη χώρα όπου κάποιοι από αυτούς χρησιμοποιούν το Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα, ενώ κάποιοι άλλοι υποσύστημα του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος.

7.4 Μελλοντικές προτάσεις έρευνας

Η παρούσα διπλωματική εργασία μπορεί να αποτελέσει το έναυσμα για μια ευρύτερη διεύρυνση του θέματος με περισσότερα ερευνητικά ερωτήματα, που θα παρέχουν τη δυνατότητα εξαγωγής αποτελεσμάτων σε μεγαλύτερο δείγμα σχετικά με την ποιότητα και απόδοση των πληροφοριακών συστημάτων στην δημόσια διοίκηση, τόσο από την πλευρά των χρηστών, όσο και από την πλευρά των δικηγόρων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση

- Ανδρουλάκης, Β. (2018). Το ζητούμενο συνδυασμού έλλογης ταχύτητας και αποτελεσματικότητας με τον δίκαιο χαρακτήρα της διοικητικής δίκης. Στον συλλογικό τόμο *Η απονομή της δικαιοσύνης ως βασικός πυλώνας της ευνομούμενης πολιτείας*, σελ. 171 επ. Αθήνα: Εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.
- Βρετού, Β. (2021). Ψηφιακή δικαιοσύνη: μία μεταρρύθμιση που μπορεί να ανοίξει νέους δρόμους. Στο *Επιμορφωτικό πρόγραμμα δικαστικών λειτουργών ΕΣΔΙ «ψηφιακή δικαιοσύνη: σύγχρονες προκλήσεις και προβληματισμοί»*, 18 Φεβρουαρίου 2021. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2021/vretou_2021.pdf
- Γιαννόπουλος, Γ. (2018). Εισαγωγή στην Νομική Πληροφορική, Αθήνα: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Δουκίδης, Γ. (2011). *Καινοτομία Στρατηγική Ανάπτυξη και Πληροφοριακά Συστήματα*. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.
- Ευρωπαϊκή επιτροπή για την αποτελεσματικότητα της δικαιοσύνης. (2018). *Ευρωπαϊκός Χάρτης Δεοντολογίας για τη χρήση της Τεχνητής Νοημοσύνης στα δικαστικά συστήματα και στο περιβάλλον τους*. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.ministryofjustice.gr/wp-content/uploads/2020/07/CEPEJ_Chart_GR.pdf
- Ευρωπαϊκή επιτροπή. (2020). *Η ψηφιοποίηση της δικαιοσύνης στην Ευρωπαϊκή Ένωση Μια εργαλειοθήκη ευκαιριών*. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52020DC0710&from=EN>
- Κατράς, Ι. (2017). *Κώδικας Πολιτικής Δικονομίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Σάκκουλας
- Καλύβα, Ε. & Κοτζαμάνη, Α. (2011). Ανασχεδιασμός Διαδικασιών Δημόσιας Διοίκησης με χρήση Πληροφοριακών Συστημάτων: Ένα Θεωρητικό Πλαίσιο. Στο *ΕΣΔΟ 2011*, 329-245. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από http://prime.uth.gr/esdo_proceedings/2011/posters/p4.pdf
- Κανελλοπούλου, Θ. (2013). ΠΔ 40/2013 - Οι ηλεκτρονικές εφαρμογές στη διοικητική δικονομία. Μία ουσιαδής προσπάθεια εκσυγχρονισμού, που απαιτεί, όμως, την ανταπόκρισή μας. *Blog Νομικής Βιβλιοθήκης*. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.nb.org/blog/post/pd_402013_oi_ilektronikes_efarmoges_sti_dioikitiki_dikonomia
- Πασχαλιώρη, Β. & Μίλεση, Χρ. (χ.χ.). Η ποιοτική μέθοδος της «συμμετοχικής» παρατήρησης: Επισημάνσεις και προβληματισμοί. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 20-33. Ανακτήθηκε 10 Μαρτίου 2022, από <http://www.pischools.gr/download/publications/epitheorisi/teyxos10/020-033.pdf>
- Πολλάλης, Γ. & Βοζίκης, Α. (2012). *Πληροφοριακά Συστήματα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων, Στρατηγικές Εφαρμογές*. Αθήνα: UTOPIA
- Πικραμένος, Μ.Ν., Συμεωνίδης, Ι., Ανδρουλάκης, Β. Π., Νικολαΐδου, Θ., Τσόγκας, Α. & Αλικάκος Π. (2021). Μεταρρύθμιση σε Τρεις Κρίσιμους Τομείς του Δικαστικού Συστήματος. Αθήνα: διαΝΕΟσις. [ηλεκτρ. βιβλίο]. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://www.dianeosis.org/wp-content/uploads/2021/01/Justice-final.pdf>
- Σακελλαροπούλου, Κ., Πικραμένος, Μ., Συμεωνίδης, Ι., Ανδρουλάκης, Θ., Νικολαΐδου, Β., Τσόγκας, Α. & Αλικάκος, Π. (2019). *Η δικαιοσύνη στην Ελλάδα. Προτάσεις για ένα σύγχρονο δικαστικό σύστημα*. Αθήνα: διαΝΕΟσις. [ηλεκτρ. βιβλίο]. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 <https://www.dianeosis.org/research/dikaiosyni-stin-ellada/>
- Τρουλινός, Ε. (2020). Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Διοικητικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΔΔ): Προβλήματα – Προοπτικές. *Θεωρία & πράξη*

- διοικητικού δικαίου, (2). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <http://www.nbonline.gr/journals/51/volumes/1238/issues/1734/lemmas/4915704>
- Creswell, J. W. (2011). *Η έρευνα στην εκπαίδευση: Σχεδιασμός, διεξαγωγή και αξιολόγηση της ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας*. Αθήνα: Ίων.
- Gall, D.M., Borg R.W. & Gall, P.J. (2014). *Εκπαιδευτική έρευνα. Βασικές αρχές*. Nicosia: Πασχαλίδης.

Ξερόγλωσση

- Cronholm, S. & Goldkuhl, G. (2003). Strategies for information systems evaluation-six generic types. *Electronic Journal of Information Systems Evaluation*, 6(2), 65-74. Retrieved 1 December, 2021 from <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.69.4289&rep=rep1&type=pdf>
- Pearlson, K. E., Saunders, C. S. & Galletta, D. F. (2016). *Managing and using information systems: A strategic approach*. New Jersey: John Wiley & Sons. [ebook version]. Retrieved 1 December, 2021 from <https://onlineessaypapers.com/wp-content/uploads/2019/08/Managing-and-Using-Information-Systems-A-Strategic-Approach-6th-Edition3.pdf>
- Rainer, R. K. & Prince, B. (2021). *Introduction to information systems*. New Jersey: John Wiley & Sons. [ebook version]. Retrieved 01 December, 2021 from [https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=byY_EAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=Rainer,+R.+K.+%26+Prince,+B.+\(2021\).+Introduction+to+information+systems.+&ots=A1qr9-oDoO&sig=YIoZrMAFeTF75GS1M33qS2OzwUQ&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=byY_EAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PR3&dq=Rainer,+R.+K.+%26+Prince,+B.+(2021).+Introduction+to+information+systems.+&ots=A1qr9-oDoO&sig=YIoZrMAFeTF75GS1M33qS2OzwUQ&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)
- Stair, R. & Reynolds, G. (2020). *Principles of information systems*. Boston: Cengage Learning. [ebook version]. Retrieved 1 December, 2021 from [https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=m7AEEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Stair,+R.+%26+Reynolds,+G.+\(2020\).+Principles+of+information+systems.+Cengage+Learning+United+Nations,+&ots=RaqzUmoEcl&sig=uYP6VaknWg_WFCzqGd5gthb96gc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false](https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=m7AEEAAAQBAJ&oi=fnd&pg=PP1&dq=Stair,+R.+%26+Reynolds,+G.+(2020).+Principles+of+information+systems.+Cengage+Learning+United+Nations,+&ots=RaqzUmoEcl&sig=uYP6VaknWg_WFCzqGd5gthb96gc&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false)
- Willcocks, L. (2013). *Information management: the evaluation of information systems investments*. Berlin : Springer. [ebook version]. Retrieved 1 December, 2021 from https://books.google.gr/books?hl=el&lr=&id=n7DzBwAAQBAJ&oi=fnd&pg=PA1&dq=Information+Systems+Evaluation&ots=Wk3HDxBHnp&sig=YrGcDhVqG0sFVsXwbV0K9sCBkZM&redir_esc=y#v=onepage&q=Information%20Systems%20Evaluation&f=false

Ιστοσελίδες

- Διακήρυξη Ανοικτού Δημόσιου Διεθνούς Διαγωνισμού για το Έργο: «Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής και Ποινικής Δικαιοσύνης». (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από http://www.opengov.gr/ministryofjustice/wpcontent/uploads/downloads/2012/12/rfp-OSDDY-part_A_0.72_diav.pdf
- Εθνικό Ποινικό Μητρώο. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.ministryofjustice.gr/?page_id=2960
- Επιτελική Δομή Υπουργείου Δικαιοσύνης. (2018). *ΟΣΔΥΠΠ – Β' Φάση*. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://justedespa.gr/osdyp-fasi-b/>
- Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.ejn-crimjust.europa.eu/ejn/EJN_DynamicPage/EL/2

- Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων Πολιτικής & Ποινικής Δικαιοσύνης (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ) Α' Φάση. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://www.ministryofjustice.gr/?page_id=2445
- Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Υποθέσεων για την Πολιτική και Ποινική Δικαιοσύνη (ΟΣΔΔΥ-ΠΠ Β' Φάση). (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από https://digitalstrategy.gov.gr/project/olokliromeno_systima_diacheirisis_ypotheseon_gia_tin_politiki_kai_poiniki_dikaiosyni_-_osddy_pp_b_fasi-
- Ολοκληρωμένο σύστημα πρακτικών δικαστηρίων. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://www.ospd.gr/el/about>
- Ολομέλεια Δικηγορικών Συλλόγων-“Αλληλεπιδραστικές Ηλεκτρονικές Υπηρεσίες Προδικασίας On Line Εξυπηρέτηση Δικηγόρων Δικαστών Πολιτών. (χ.χ.). <https://dschal.gr/wp-content/uploads/2020/01/%CE%9F%CE%9B%CE%9F%CE%9C%CE%95%CE%9B%CE%95%CE%99%CE%91%CE%91%CE%9B%CE%9B%CE%97%CE%9B%CE%95%CE%A0%CE%99%CE%94%CE%A1%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3-%CE%97%CE%9B%CE%95%CE%9A%CE%A4%CE%A1%CE%9F%CE%9D%CE%99%CE%9A%CE%95%CE%A3-%CE%A5%CE%A0%CE%97%CE%A1%CE%95%CE%A3%CE%99%CE%95%CE%A3-%CE%A0%CE%A1%CE%9F%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%91%CE%A3%CE%99%CE%91%CE%A3-ON-LINE-%CE%95%CE%9E%CE%A5%CE%A0%CE%97%CE%A1%CE%95%CE%A4%CE%97%CE%A3%CE%97-%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%97%CE%93%CE%9F%CE%A1%CE%A9%CE%9D-%CE%94%CE%99%CE%9A%CE%91%CE%A3%CE%A4%CE%A9%CE%9D-%CE%A0%CE%9F%CE%9B%CE%99%CE%A4%CE%A9%CE%9D-1.pdf>
- Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ). (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/synthiki-tis-eyropaikis-enosis-prin-ti-synthiki-tis-lissavonas>
- Συνθήκη για την Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://www.lawspot.gr/nomikes-plirofories/nomothesia/synthiki-gia-ti-leitoyrgia-tis-eyropaikis-enosis>
- Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων. (χ.χ.). Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <http://www.ops.gr/Ergorama/>
- Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. (2014). *Σχέδιο Δράσης για την Ηλεκτρονική Δικαιοσύνη και τη Διοικητική Αναβάθμιση*. Ανακτήθηκε 4 Δεκεμβρίου, 2021 από <https://docplayer.gr/23907006-Shedio-drasis-gia-tin-ilektroniki-dikaiosyni-kai-ti-dioikitiki-anavathmisi.html>
- e-European Justice. (χ.χ.). Retrieved 6 November 2021 from <https://e-justice.europa.eu>
- e-CODEX . (χ.χ.). Retrieved 6 November 2021 from <https://www.e-codex.eu/>
- E-evidence. (χ.χ.). Retrieved 6 November 2021 from από https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/cybercrime/e-evidence_en
- Eur-lex. (χ.χ.). Retrieved 6 November 2021 from <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=el>
- National Criminal Records Portal. (n.d.). Retrieved 6 November 2021 from <https://www.ncris.gov.gr/portal/page/portal/epm>
- OECD. (2003). *Annual Report*. Retrieved 6 November 2021 from <https://www.oecd.org/about/2506789.pdf>

OECD (2019).*Strengthening Digital Government*. Retrieved 6 November 2021 from <http://www.oecd.org/going-digital/strengthening-digital-government.pdf>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στα πλαίσια εκπόνησης της διπλωματικής μου εργασίας για την ολοκλήρωση του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών με τίτλο «Ψηφιακή Καινοτομία και Διοίκηση» του Τμήματος Διοικητικής Επιστήμης και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών.

Σκοπός της έρευνας είναι η μελέτη των Πληροφοριακών Συστημάτων (ΠΣ) στο χώρο της δικαιοσύνης από την πλευρά των δικαστικών υπαλλήλων, ως χρήστες.

Το ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο και οι απαντήσεις θα χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τους σκοπούς της έρευνας.

Σας ευχαριστώ εκ των προτέρων για τη διάθεση του χρόνου σας!

Με εκτίμηση
Τρισεύγενη Πετρούτσου

Ερωτηματολόγιο

Μέρος Α: Δημογραφικά στοιχεία

1. Φύλο

Ανδρας
Γυναίκα

2. Ηλικία

18-25
26-35
36-45
46-55
>55

3. Εκπαίδευση

Δευτεροβάθμια
Τριτοβάθμια (ΤΕΙ-ΑΕΙ)
Μεταπτυχιακές σπουδές
Διδακτορικές σπουδές

4. Θέση στην υπηρεσία

Υπάλληλος
Προϊστάμενος Τμήματος
Προϊστάμενος Δ/σης

5. Έτη υπηρεσίας

0-5
6-15
16-25
>25

Β Μέρος: Γνώσεις, Ετοιμότητα και Επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων

6. Επίπεδο γνώσεων στους υπολογιστές

Καθόλου καλό	Μέτριο	Αρκετά καλό	Πολύ καλό	Άριστο

7. Πόσο εξοικειωμένος/η είστε με τη χρήση της ψηφιακής τεχνολογίας;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

8. Ποια η συχνότητα χρήσης των ΠΣ στην εργασίας σας;

0-2 ώρες/ημέρα

2-4 ώρες/ημέρα

4-6 ώρες/ημέρα

6-8 ώρες/ημέρα

9. Θεωρείται ότι διαθέτετε τις απαιτούμενες δεξιότητες για τον χειρισμό των ΠΣ;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

10. Δηλώστε το βαθμό Συμφωνίας στις παρακάτω προτάσεις

	Διαφωνώ	Συμφωνώ Λίγο	Συμφωνώ Αρκετά	Συμφωνώ Πολύ	Συμφωνώ Πάρα πολύ
Κατά το σχεδιασμό και την υλοποίηση των ΠΣ συμμετείχα στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών.					
Θεωρώ ότι είναι πολύ σημαντικό να συμμετέχω στη διαμόρφωση των απαιτήσεων των χρηστών.					
Προτίθεται να συμμετάσχω με προτάσεις κατά την υλοποίηση της Β' φάσης του έργου.					

11. Πριν την εφαρμογή των ΠΣ υπήρξε εκπαίδευση-επιμόρφωση για τη χρήση τους;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

12. Μετά την εφαρμογή των ΠΣ παρέχεται εκπαίδευση-επιμόρφωση στους δικαστικούς υπαλλήλους;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

13. Θεωρείτε ότι η συνεχής επιμόρφωση των δικαστικών υπαλλήλων ως προς τη χρήση των ΠΣ (μέσω σεμιναρίων, ενημερωτικών προγραμμάτων) είναι απαραίτητη;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

14. Η υλικοτεχνική υποδομή, που απαιτείται για την χρήση των ΠΣ (υπολογιστές, εξοπλισμός κλπ.), παρέχεται σε επαρκή βαθμό;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

--	--	--	--	--

Γ Μέρος: Ποιότητα και απόδοση παρεχόμενων υπηρεσιών των ΠΣ

15. Η εφαρμογή των ΠΣ αντικατέστησε τη χρήση χειρόγραφων βιβλίων;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

16. Πόσο φιλικό θεωρείται το περιβάλλον διεπαφής με το χρήστη;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

17. Οι πληροφορίες που αντλούνται από τη χρήση των ΠΣ ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις απαιτήσεις των υπαλλήλων;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

18. Θεωρείται ότι η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα της Δικαιοσύνης;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

19. Η υιοθέτηση των ΠΣ αναβαθμίζει το ποιοτικό επίπεδο των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

20. Η χρήση των ΠΣ συμβάλλει στην αύξηση της παραγωγικότητας και της απόδοσης των υπαλλήλων;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

21. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ταχύτητα εκτέλεσης εργασιών με τη χρήση των ΠΣ;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

22. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την εξοικονόμηση χρόνου με η χρήση των ΠΣ;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

23. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την ασφάλεια που παρέχουν τα ΠΣ στα δεδομένα που τηρούνται;

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

24. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την διαλειτουργικότητα του συστήματος της υπηρεσίας με συστήματα άλλων υπηρεσιών (πχ. ΓΓΠΣ, TAXIS, ΚΕΠ κλπ.);

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

25. Πόσο ικανοποιημένος/η είστε από τις δυνατότητες προσαρμογής του συστήματος στις μεταβαλλόμενες ανάγκες της υπηρεσίας (π.χ. αλλαγή νομοθεσίας, μεταβολή στο οργανόγραμμα κλπ.);

Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα πολύ

26. Πόσο συχνά παρουσιάζονται τεχνικά προβλήματα στη χρήση των ΠΣ;

Σπάνια	Κάποιες φορές	Αρκετά συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά

27. Σε περίπτωση τεχνικού προβλήματος υπάρχει άμεση τεχνική υποστήριξη;

Σπάνια	Κάποιες φορές	Αρκετά συχνά	Πολύ συχνά	Πάρα πολύ συχνά